

2011 - 2012



BEMEFA – APFACA

BEMefa JAARVERSLAG 2011-2012
APFACA RAPPORT ANNUEL 2011-2012

Inhoud

1	BEMEFA: Wat?, Hoe?, Wie?	6
1.1	Leden en steunende leden	6
1.2	BEMEFA-werkgroepen.....	6
1.3	Een federatie in het belang van haar leden	6
1.4	Het BEMEFA-team	7
2	BEMEFA, op alle fronten actief.....	8
2.1	Voedselveiligheid.....	8
2.1.1	OVOCOM vzw, GMP, AutoControleSysteem	8
2.1.2	BEMEFA sectoraal bemonsteringsplan.....	9
2.1.3	Gevarenanalyse diervoeders	14
2.1.4	Individuele analyses	15
2.1.5	Uitwisselbaarheid internationaal	15
2.1.6	Gemedicineerde voeders	16
2.1.7	Microbiologie – Salmonella	20
2.2	Milieu.....	22
2.2.1	Stofexplosie	22
2.2.2	Laag-nutriëntenconvenant	23
2.2.3	Sectoraal preventieplan verpakkingen.....	23
2.2.4	Energie.....	23
2.2.5	Geur	24
2.3	Duurzaamheid	25
2.3.1	Maatschappelijk Verantwoorde DiervoederStromen – MVDS	25
2.3.2	Charter Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	26
2.3.3	Eco-efficiëntie	27
2.3.4	Valorisatie bijproducten	28
2.3.5	Vlees van hier? Met plezier!	29
2.3.6	Ronde Tafel Landbouw en Klimaat.....	29
2.3.7	Doelgroepenprogramma Vlaamse Voedingsnijverheid	29
2.3.8	Haalbaarheidsstudie CO ₂ -, water- en afvalneutrale voedingssector tegen 2030	30
2.3.9	Gevaarlijke Preparaten	30
2.4	Arbeidsveiligheid	31



2.5	Kwaliteit.....	32
2.5.1	Het BEMEFA lastenboek ‘Plantaardig’.....	32
2.5.2	Lastenboeken derden.....	32
2.6	Innovatie, Techniek & Onderzoek.....	34
2.6.1	FijnDoseerSysteem (FDS).....	34
2.6.2	Elektronisch Voorschrift	34
2.6.3	Feed Design Lab.....	34
2.6.4	Projecten	35
2.7	Communicatie	38
2.7.1	www.bemefa.be.....	38
2.7.2	Publicaties	38
2.7.3	Vergaderingen	41
2.7.4	Opleidingen	42
2.7.5	Evenementen en bezoeken.....	43
2.7.6	Ketenoverleg	43
2.7.7	De mengvoedersector in het nieuws	44
2.8	Overkoepelend.....	47
2.8.1	Export	47
2.8.2	Verzekeringen.....	47
2.8.3	Wetgeving.....	47



Inleiding

Het jaar **2011** werd '**annus reunitis**' gedoopt. We kunnen dit zeker volmondig bevestigen. Er werd en wordt zeer veel overlegd. Het Poldermodel zijn we volop aan het toepassen. We zitten er met beide voeten in, we zitten er tot over onze oren in.

Europees, in de schoot van FEFAC – onze Europese mengvoederfederatie, werden *task forces* opgericht: sustainability, PAP (*Processed Animal Proteins*), Carbon Footprint, EFMC (De Europese voedselveiligheidsstandaard), *Environmental Report*,We hebben als Belgische federatie het “nadeel” dicht bij de zon te zitten en van een uitgesproken standpunt in te nemen We voeden dus regelmatig de Europese trein.

De federale overheid en het FAVV trekken volop de kaart van gedeelde verantwoordelijkheid. Bijgevolg wordt er intensief “getafeld” rond voedselveiligheid, antibiotica, salmonella,

De regionale overheid pakt de problemen per subsector aan. De varkenskolom heeft een uitgebreid rapport klaargestoomd met 22 actiepunten. De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij is bijzonder actief.

De sectoren zelf trekken ook de kaart van het overleg: ketenoverleg met alle schakels van de voedselketen. De mengvoederindustrie verdedigt er de belangen van de toelevering. Zowel in de stuurgroep als in de verscheidene werkgroepen (generiek lastenboek rundvlees, duurzaamheid, Interprofessioneel akkoord).

En dan hebben we uiteraard nog onze eigen thema's, ondermeer:

-  Het project 'Fijndoseersysteem' stevent nu met volle zeilen naar zijn eindhaven;
-  Het project 'Elektronisch Voorschrift' heeft eindelijk (na 7 jaar felle strijd) een ontwerp wettekst "gebaard". Laat ons nu hopen dat de nieuwe wetgeving weldra gepubliceerd wordt;
-  Het project 'Bemonsteringsplan' heeft een verdere automatisering ondergaan. We kunnen absoluut niet tevreden zijn met de gang van zaken De IT'ers blijven echter beroep doen op ons geduld dat vrij onuitputtelijk is (moet zijn);
-  Het project 'stofexplosie' is afgerond. De aanpak werd toegejuicht door de (LNE)administratie. Enkel de preciaire gevallen (minder dan 5 %!) zullen nog een begeleiding behoeven van een erkend deskundige! Alle andere gevallen kunnen refereren naar de risicoberekening van onze webapplicatie;
-  Ons project duurzaamheid dat volumegevijs stevig toeneemt (250 000 ton gecertificeerde soja dit jaar als collectieve beweging). Carbon Footprint op verschillende fronten: PDV, HogeSchool Gent, FAO,
-  Antibiotica en de strijd tegen de resistentie:
 1. met de jaarlijkse enquête over gemediceerde voeders had BEMEFA al duidelijk het belang van dit item onderschreven



2. BEMEFA is medeoprichter van AMCRA (het platform voor *AntiMicrobial Consumption and Resistance in Animals*)
3. BEMEFA heeft een actieplan voor autoregulering ingediend bij het FAVV en bij AMCRA.

Al bij al weeral eens een rijk gevuld jaar met complexe dossiers, poli-inzetbaarheid en multifunctionaliteit. Het loont de moeite te onderstrepen dat de inzet van de leden cruciaal is om een functionele, operationele en doelgerichte federatie te hebben. We maken gebruik van deze weg om de vele leden te danken voor hun input, voor hun beschikbaarheid, voor hun deelname en we durven er op te rekenen dat ook in de toekomst dezelfde feedback zal gegenereerd worden. We zien de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Frank Decadt, Ondervoorzitter 2011-2012

Flor Joosen, Ondervoorzitter 2011-2012

Yvan Dejaegher, Directeur-generaal



1.4 Het BEMEFA-team

Het secretariaat van BEMEFA is samengesteld uit een negenkoppig team: 4 administratief medewerkers (Els De Vos, Eline Overvoorde, Sylvie Verboeckhoven en Marleen Vranckx) en 4 (technisch) wetenschappelijk medewerk(st)ers (Andrea Cools, Erik Hoeven, Karen Kerckhofs en Ineke Maes), onder leiding van directeur-generaal Yvan Dejaegher. Wilt u weten bij wie u over welk onderwerp terecht kan, neem dan zeker een kijkje op [Contact > Wie is wie?](#).



2 BEMEFA, op alle fronten actief

2.1 Voedselveiligheid

2.1.1 OVOCOM vzw, GMP, AutoControleSysteem

2.1.1.1 OVOCOM vzw

In 2001 werd OVOCOM vzw met de stuwende kracht van BEMEFA opgericht. OVOCOM vzw is het voedselveiligheidsplatform en betreft daarbij alle verticale schakels van de diervoederketen. Het hoofddoel is bij te dragen tot de aflevering van veilige diervoeders. BEMEFA bekleedt het ondervoorzitterschap en is dus nauw betrokken bij de activiteiten van OVOCOM. OVOCOM is eigenaar/beheerder van het GMP-kwaliteitscertificatieschema voor diervoeders. Bovendien publiceerde OVOCOM in 2005 de Autocontrolegids Diervoeders (G001) waarvan zij beheerder is.

Neem zeker ook eens een kijkje op www.ovocom.be. De website is drietalig (Nederlands, Frans, Engels), wat de internationale werking van OVOCOM nog eens extra in de verf zet. Alle GMP-deelnemers worden door middel van nieuwsbrieven steeds op de hoogte gehouden van de activiteiten van OVOCOM en van alle bijzonderheden die van belang zijn voor de verschillende sectoren. De nieuwsbrieven blijven ook beschikbaar op de website. De website van OVOCOM bevat nog meer nuttige informatie voor de mengvoederfabrikanten, zoals bijvoorbeeld het jaarlijkse opleidingsprogramma. Dit bestaat enerzijds uit specifieke thema- opleidingen (over onderwerpen zoals pesticiden, dieetvoeders, import- export, ...) en anderzijds uit algemene opleidingen (met betrekking tot de GMP in het algemeen of met betrekking tot de wetgeving van toepassing op de sector). Deze laatste opleidingen zijn een aanrader voor beginnende interne auditoren of kwaliteitsverantwoordelijken binnen een bedrijf. De website www.ovocom.be bevat eveneens bepaalde themapagina's die informatie verschaffen over specifieke onderwerpen zoals transport of aankoop bij de primaire producent.

Vereenvoudiging en automatisering van administratie blijft nog steeds belangrijk bij OVOCOM. Daarom werd, samen met een hernieuwde versie van de OCI-tool, de webpagina "Lijst van bedrijven" aangepast, om het zoeken naar gecertificeerde bedrijven nog te vergemakkelijken. Ook de publicatie van bepaalde documenten werd in een nieuw kleedje gestoken, om belasting van mailboxen en e-mailverkeer te verminderen. En er zijn nog meer wijzigingen op komst; de ontwikkeling van meer interactieve tools die zowel voor bedrijven als certificatie-instellingen een hulp kunnen zijn en de verspreiding van informatie blijven belangrijke aandachtspunten.

2.1.1.2 GMP Diervoeders – Autocontrolegids Diervoeders

Bedrijven die GMP-gecertificeerd zijn, voldoen eveneens aan de vereisten voor de Autocontrolegids Diervoeders. De Gids bevat alle wettelijke vereisten waaraan bedrijven moeten voldoen. De GMP bevat daarenboven nog een aantal bovenwettelijke verplichtingen, die essentieel worden geacht voor de productie van veilige diervoeders. Het FAVV heeft geen bevoegdheid met betrekking tot de bovenwettelijke verplichtingen die werden opgenomen in de GMP standaard. Daarom wordt de Autocontrolegids door het FAVV ook als een afzonderlijke entiteit behandeld. Echter, om het voor de bedrijven zo eenvoudig mogelijk te houden, heeft OVOCOM ervoor geopteerd de Gids volledig te verweven in de GMP. De certificatie-instellingen kunnen op deze manier ook gemakkelijk



gecombineerde audits uitvoeren. Bedrijven aan wie een positieve autocontrolestatus wordt toegekend door het FAVV, krijgen een korting van 50% op de heffing aan het FAVV. Dit geldt dus voor alle Belgische gecertificeerde GMP-bedrijven, maar eveneens voor bedrijven die zich enkel voor de Gids laten valideren.

In 2011 werd de nieuwe versie van de Autocontrolegids Diervoeders verder uitgewerkt. De wetgeving evolueert immers continu. Zo werd onder andere gestart met het opstellen van een volledig gereviseerd hoofdstuk omtrent 'Dierlijke Bijproducten' en één omtrent de 'Productie van Voeders voor Gezelschapsdieren'. Sinds eind 2010 erkent het FAVV immers ook de scope 'productie van voeders voor gezelschapsdieren' binnen de gids G-001. Ook de reeds bestaande hoofdstukken werden opnieuw grondig gereviseerd.

2.1.2 BEMEFA sectoraal bemonsteringsplan

2.1.2.1 De theorie

In 2003 werd het startschot gegeven voor de uitwerking van een sectoraal bemonsteringsplan. Doel is de voedselveiligheid zo veel als mogelijk te waarborgen. Alle meng- en kernvoederfabrikanten maken gebruik van gelijkaardige grondstoffen met een gelijkaardige oorsprong en maken allen gebruik van gelijkaardige processen. Een sectoraanpak is dus mogelijk.

De oorspronkelijke opzet is steeds dezelfde gebleven, maar de reikwijdte neemt steeds grotere proporties aan. Zo werden bij aanvang enkel de grondstoffen en mengvoeders mee opgenomen. Ondertussen maken ook voormengsels en additieven deel uit van het sectorale plan op ongewenste stoffen. Het plan omvat drie niveaus: 1) monsters genomen bij de producenten van voormengsels (niveau 1); 2) monsters bij de inname van grondstoffen bij de meng- of kernvoederfabrikant – dus vóór het mengproces (niveau 2); 3) monsters van de mengvoeders – dus na het mengproces (niveau 3). Ieder niveau wordt volgens zijn eigen statistische onderbouw benaderd (detectielimiet en betrouwbaarheid).

In 2008 werd gestart met een bemonsteringsplan op de aanwezigheid van residuen van coccidiostatica in voeders voor niet-doeldieren, waarover [verder](#) meer. Een specifiek plan voor de [Export](#) van mengvoeders en voormengsels werd in 2010 ontwikkeld. Het jaar daarna werd het plan [Petfood](#) ten volle op de kaart gezet. Beide plannen komen verder in dit jaarverslag uitgebreid aan bod.

Er is een verplichte deelname aan het sectoraal bemonsteringsplan op ongewenste stoffen voor BEMEFA-leden, maar ook steeds meer niet-leden nemen deel. Bij de aanvang van het plan 2012 telden we 264 deelnemers (productie-eenheden).

2.1.2.2 Wat veranderde in 2011?

BEMEFA heeft in de loop van 2011 de uitwerking van haar sectoraal bemonsteringsplan verder geautomatiseerd. De verschillende stappen in de uitwerking van het plan gebeuren vanaf nu met de hulp van een softwarepakket op maat van BEMEFA gemaakt.



Via de website kan iedere deelnemer zijn eigen planning van de te analyseren stalen raadplegen. Analyseaanvraagformulieren worden automatisch gecreëerd. De deelnemer hoeft enkel nog het aanvraagformulier verder in te vullen en het staal naar het labo op te sturen. De analyseresultaten worden, na validatie, opgenomen in de database en via de website kenbaar gemaakt aan de betrokken deelnemer. Elke individuele deelnemer kan via deze database alle geanonimiseerde resultaten van de sector raadplegen.

Heeft u vragen omtrent het sectoraal bemonsteringsplan van BEMEFA, dan kan u ons altijd contacteren via analyses@bemefa.be. Andrea Cools en Eline Overvoorde bemannen de analysepost binnen BEMEFA. Alle info is eveneens terug te vinden op de site: rubriek [Voedselveiligheid > Bemonsteringsplan](#) en rubriek Analyses.

BEMEFA sluit contracten af met de laboratoria en kan op deze manier globale afspraken maken: de analysemethode, de prijs, de wachttijd (b.v. voor de PCB's, dioxines...), de rapportage van de resultaten, ... Alles verloopt gecentraliseerd wat enkel voordelen oplevert. Ook voor individuele analyses (analyses buiten het sectoraal bemonsteringsplan – zie [verder](#)) kunnen BEMEFA-leden gebruik maken van deze afspraken.

2.1.2.4 Het sectoraal bemonsteringsplan 2011 – Geplande analyses en resultaten

In totaal werden 1929 stalen geanalyseerd in 2011. Dat komt overeen met 95.3% van het geplande aantal analyses. De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal uitgevoerde analyses per diervoeder, evenals het aantal overschrijdingen.

Tabel 1: Analyseresultaten sectoraal bemonsteringsplan BEMEFA 2011 (VM: voedermiddel; TVM: toevoegingsmiddel; MV: mengvoeder)

NIVEAU 1				
Parameter	Type diervoeder	Analyses (plan)	Analyses (uitgevoerd)	Aantal overschrijdingen
4 zware metalen (As, Cd, Hg, Pb)	Voormengsel	59	58	0 ⁽¹⁾
NIVEAU 2				
Parameter	Type diervoeder	Analyses (plan)	Analyses (uitgevoerd)	Aantal overschrijdingen
4 zware metalen (As, Cd, Hg, Pb)	Voormengsel/Mineraalvoeder	35	34	0
	TVM	34	31	0
	VM	21	25	0
5 metalen (As, Cd, Hg, Pb, F)	VM	25	24	0
Aflatoxine B1	VM	46	35	2 [1x Egyptische dari (wit), 1 x aardnoten (gepeld)]
Ambrosia	VM	22	21	0
Antibiotica	VM	31	30	0
Blauwzuur	VM	41	40	1 [lijnzaadschilfer EU]
Dioxines en dioxineachtige PCB's	Voormengsel/Mineraalvoeder	35	32	0
	TVM	67	65	1 ⁽²⁾ [ijzerchelaat]
	VM	110	106	0 ⁽³⁾
Melamine	TVM	11	11	0
	VM	39	35	0
Moederkoren	VM	20	9	0
Mycotoxines	VM	376	364	0
Onoplosbare onzuiverheden	VM	7	6	0
PAK's	VM	58	49	5

de meetonzekerheid (1x pirimifos-methyl, 1x chloorpyrifos-ethyl, 2x carbendazim, 1x isoprothionale in rijstvoermeel; 2x procymidone in citruspulp; 1x endosulfan in koolzaad vetzuren en 1x ethoxyquin in soja olie). Hierbij werd echter geen rekening gehouden met concentratiefactoren voor verwerkte producten. Van de 203 analyses op dioxines, lag 1 staal boven de actiegrens (vismeel uit Scandinavië) en 1 staal boven de norm (ijzerchelaat). Voor de dioxineachtige PCB's werd de actiegrens 3 maal overschreden (soja olie, zinkchelaat en bentoniet). Bij geen enkel staal werd een te hoog gehalte aan niet-dioxineachtige PCB's teruggevonden. Salmonella werd 1 maal teruggevonden in voedermiddelen (verhitte koolzaad). Uit typering bleek dat het om *S. idikan* ging. Bij de analyse op schimmels, werd in 1 staal een te hoog gehalte vastgesteld (aangezuurde maïs). Ook voor blauwzuur was 1 staal niet conform de norm (lijnzaadschilfer EU).

Er werd ook gemonitord op melamine, wat nooit werd teruggevonden. Ook voor Ambrosia, antibiotica, moederkoren en onoplosbare onzuiverheden werden geen overschrijdingen van de normen vastgesteld.

Op **NIVEAU 3** werden 25 analyses uitgevoerd op zware metalen bij mineraalvoeders. De gehalten arseen, cadmium, kwik en lood lagen steeds onder de norm.

Voor de geproduceerde mengvoeders werden 151 analyses uitgevoerd op mycotoxines. Er werd 2 keer een overschrijding van de richtwaarde voor ZEA genoteerd in varkensvoer. Er werden ook 141 analyses op Salmonella uitgevoerd (vooral op varkensvoer en pluimveevoeder). In geen enkel van deze stalen was Salmonella aanwezig.

2.1.2.5 Monitoring mycotoxines granen en maïs – oogst 2011 – De resultaten

Op [Analyses > Resultaten > Globaal sectoroverzicht](#) kan het verslag van de *early warning* op **granen** 2011 teruggevonden worden. Uit de gegevens blijkt dat er geen problemen zijn te verwachten met mycotoxines in granen of graanproducten bedoeld voor het voederen van dieren: 100% van de analyseresultaten op granen zijn conform. Richtwaarde voor DON bij granen (en graanproducten) is 8000 ppb. Geen enkel resultaat ligt boven de 1250 ppb en 96% van de resultaten lagen beneden de 250 ppb. Richtwaarde voor ZEA bij granen (en graanproducten) is 2000 ppb. In 2011 liggen 99% van de analyseresultaten beneden de detectielimiet. Een resultaat op tarwe ligt boven de 75 ppb maar is lager dan 200 ppb. Gehalten aan Afla B1, FUM B1, FUM B2 en OTA zijn overal zeer laag. Men moet wel oog hebben voor de eventuele toename van mycotoxines tijdens de bewaring. De bovenstaande gegevens geven enkel een indicatie van de “mycotoxinelast” na de oogst. De periode van de bloei (weersomstandigheden), de rassenkeuze, voorvrucht, bodembewerking, etc. spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van mycotoxines.

Analoog als op granen wordt ook ieder jaar een *early warning* georganiseerd op mycotoxinegehalten in de **maïsoogst**. In 2011 werden 87 stalen geanalyseerd, dus meer resultaten dan in 2010 (toen 57). We danken iedereen dan ook voor de medewerking! Aangaande DON zijn de “pieken” hoger dan in de oogst 2010, doch gemiddeld ligt het DON-gehalte lager. Het advies luidt dan ook dat de gehalten aan mycotoxines in de maïsoogst 2011 zeker niet alarmerend zijn, doch dat er partijen met hogere waarden (vooral DON) kunnen zijn. Dus waakzaamheid is geboden! De resultaten kan u op onze website inkijken. Ze zijn, net als de resultaten van de voorgaande jaren, toegankelijk via [Analyses > Resultaten > Globaal Sectoroverzicht](#).



2.1.2.6 Werkgroep HACCP en Werkgroep Kernvoederfabrikanten

De BEMEFA-werkgroepen HACCP en Kernvoederfabrikanten komen meerdere keren per jaar samen. Zij zijn ondermeer belast met de uitwerking en actualisatie van de gevarenanalyses, de uitwerking van het sectoraal bemonsteringsplan en de evaluatie van de voorgaande bemonsteringsplannen. BEMEFA wenst de leden van de werkgroepen te bedanken voor hun toewijding en inzet.

2.1.2.7 Bemonsteringsplan Petfood

Begin 2012 ging voor het tweede jaar op rij een bemonsteringsplan (plantaardige) Petfood van start. Het plan kent momenteel 2 deelnemers. Omwille van de specificiteit van bepaalde grondstoffen, werd in de planning ook gebruik gemaakt van de statistiek op niveau 1.

2.1.2.8 Bemonsteringsplan Export

Zoals reeds eerder aangehaald werkt BEMEFA ook jaarlijks een bemonsteringsplan Export uit, specifiek op maat van de exporteurs. Analyses op Salmonella, totaal kiemgetal, Enterobacteriaceae en Clostridium perfringens worden hierin opgenomen. Het plan kan opgesplitst worden in 3 delen: 1) uitvoer van diervoeders en toevoegingsmiddelen van dierlijke oorsprong van de EU naar de Russische Federatie; 2) uitvoer van niet-ingeblikte/droge petfood van dierlijke oorsprong van de EU naar de Russische Federatie; 3) uitvoer van ingeblikte petfood van dierlijke oorsprong van de EU naar de Russische Federatie. Acht productielocaties nemen in 2012 deel aan het plan. Het overzicht van te nemen stalen voor het Export plan zijn, net als alle andere analyses, terug te vinden onder [Analyses > Aanvragen](#). Het BEMEFA bemonsteringsplan Export werd goedgekeurd en aanvaard door het FAVV. BEMEFA maakt per kwartaal een overzicht van de resultaten beschikbaar aan het FAVV.

2.1.2.9 Interesse uit verschillende hoeken

Verschillende federaties tonen grote interesse in het sectoraal bemonsteringsplan van BEMEFA. Niet enkel zusterfederaties uit het buitenland, maar ook andere sectoren. BEMEFA is steeds bereid haar kennis en opgedane ervaring te delen met geïnteresseerde partijen.

2.1.3 Gevarenanalyse diervoeders

Alle gebruikte grondstoffen en geproduceerde eindproducten (voormengsels en mengvoeders) worden onderworpen aan een gevarenanalyse. Daarbij wordt nagedacht over wat de mogelijke gevaren zijn voor de voedselveiligheid bij het gebruik van die grondstoffen en de productie van die eindproducten en wat de ernst is van die gevaren. Elk mogelijk gevaar krijgt een score op enerzijds de kans op voorkomen en anderzijds de ernst ervan. De principes van HACCP (*Hazard Analysis of Critical Control Points*) liggen aan de basis van deze aanpak. Deze principes zijn sinds 2002 opgenomen in de GMP Diervoeders, hetgeen impliceert dat iedere meng- en kernvoederfabrikant, die aan de GMP voldoet, een gevarenanalyse moet uitvoeren. Gezien de grondstoffen die door verschillende fabrikanten worden gebruikt grotendeels gelijkaardig zijn of eenzelfde oorsprong hebben, zijn ook de



potentiële gevaren gelijkaardig. BEMEFA heeft er dan ook voor geopteerd om deze gevarenanalyse op sectorniveau uit te voeren.

Zeer regelmatig ondergaan deze gevarenanalyses, in samenwerking met de BEMEFA-werkgroepen HACCP en Kernvoederfabrikanten een grondige evaluatie. De grote flexibiliteit van een dergelijke aanpak zorgt dat steeds kan worden ingespeeld op recente gebeurtenissen. Zo kunnen ook steeds de nodige aanpassingen doorgevoerd worden aan het sectoraal bemonsteringsplan.

Het secretariaat heeft in 2011 alle gevarenanalyses vertaald naar het Engels. Dit betekent dat ze nu beschikbaar zijn in het Nederlands, het Frans en het Engels. (Volwaardige steunende) leden en deelnemers aan het sectoraal bemonsteringsplan hebben gratis toegang tot de gevarenanalyses. Niet-leden / niet-deelnemers kunnen een licentieovereenkomst aangaan om toegang te krijgen.

2.1.4 Individuele analyses

Naast analyses in het kader van het bemonsteringsplan, nemen meng- en kernvoederfabrikanten ook heel wat analyses op individuele basis. Analyse op de aanwezigheid van Salmonella, een bovenwettelijke vereiste van de GMP, is hier een zeer goed voorbeeld van. Zo heeft de sector tussen 2003 en 2011 maar liefst 23.862 monsters op de aanwezigheid van Salmonella laten analyseren, waarvan 21.595 op individuele basis, zowel op grondstoffen als op mengvoeders. Dit komt neer op 2000 à 3500 analyses op de aanwezigheid van Salmonella op jaarbasis. BEMEFA kon dan ook prompt reageren op de publicatie van het Wetenschappelijk advies van het Wetenschappelijk Comité van het FAVV met betrekking tot Salmonella. De wetenschappers geven ondermeer het advies de nodige inspanningen te voorzien op het niveau van de voeders.

2.1.5 Uitwisselbaarheid internationaal

In 2011 werd een uitwisselbaarheidsovereenkomst getekend met AIC (*Agricultural Industries Confederation*) voor FEMAS (*Feed Material Assurance Scheme*), UFAS (*Universal Feed Assurance Scheme*) en TASCC (*Trade Assurance Scheme for Combinable Crops*). Er werd eveneens een uitwisselbaarheidsovereenkomst gesloten met COCERAL (*GTP – Good Trading Practice*). De voorbereiding van een nieuwe uitwisselbaarheidsovereenkomst met GAFTA (*Grain and Feed Trade Association*) voor het GTAS (*GAFTA Trade Assurance Scheme*)-schema werd eveneens verdergezet. De intensieve samenwerking met GMP+International, met betrekking tot wijzigingen aan de beide standaarden, werd ook in 2011 verdergezet.

In 2011 werd eveneens een nieuwe stap gezet in het kader van de uitwisselbaarheid met het Duitse QS (*Qualität und Sicherheit*), die reeds vele jaren bestaat. Mengvoederproducenten, handelaars, transporteurs en opslagbedrijven uit België en Luxemburg, die een geldig GMP-certificaat hebben, behouden de oorspronkelijke mogelijkheid om binnen het QS-systeem te leveren. Omgekeerd kunnen QS-gecertificeerde voedermiddelenproducenten, handelaars, transporteurs en opslagbedrijven uit Duitsland leveren naar het Belgische GMP-systeem. Concreet betekent dit ondermeer dat Belgische mengvoeder- en voormengselfabrikanten kunnen leveren aan QS-bedrijven zonder bijkomende audit en zonder bijkomende kosten. De voorwaarde daartoe is wel dat zij een geldig GMP-certificaat hebben en voldoen, als producenten, aan het BEMEFA lastenboek 'Beperkt gebruik van voedermiddelen van dierlijke oorsprong' (Lastenboek Plantaardig, zie [verder](#)). De



uitwisselbaarheid vandaag omvat alle types diervoeder. Een wederzijdse intensievere informatie-uitwisseling en een effectief samenwerkingsverband in crisismomenten behoren eveneens tot de overeenkomst. De certificatievoorwaarden van de systemen worden eveneens wederzijds erkend.

De leden van het ICRT (*International Committee for Road Transport*) besloten reeds in 2008 dat een uiteindelijke versmelting van de ladingenlijsten, die in de verschillende standaarden worden gehanteerd, nodig zou zijn om een uniforme beoordeling van producten mogelijk te maken. Aangezien een grondige evaluatie van de huidige lijsten toch aan de orde was, werd besloten tot de opmaak van een algemene databank ladingsbeoordelingen en reinigingsregimes met overname van alle reeds ingedeelde producten. Dit houdt in dat alle producten die momenteel in één van de standaarden zijn opgenomen, door alle partners worden geëvalueerd. In 2011 werd grote vooruitgang geboekt in de ontwikkeling van de viertalige databank en de evaluatie van de bestaande ladingsbeoordelingen en reinigingsregimes. De lancering van de database vond plaats op 17 april 2012. De database IDTF (*International database Transport (for) Feed*) is toegankelijk via de websites van alle leden van het ICRT (OVOCOM, GMP+ International, Qualimat en QS), en beschikbaar in 4 talen.

2.1.6 Gemedicineerde voeders

Hieronder een overzicht van de initiatieven en realisaties van de mengvoedersector, in het kader van gemedicineerde voeders, door de jaren heen. Vele van deze onderwerpen worden elders in dit jaarverslag in detail toegelicht.

- ✱ 1994: Introductie autocontrolesysteem GMP-Nederland
- ✱ 2001: Opstarten OVOCOM vzw met de GMP OVOCOM
 - Beschrijving verslepingsmethoden
 - Toepassing tolerantiegrenzen
 - Bepalen vermenigvuldigheidsfactoren voor verschillende actieve substanties
 - Bepalen productievolgorde
- ✱ 2004: Oprichting van een wetenschappelijk comité residuen binnen BEMEFA (met Prof M. Van Belle als voorzitter). Een voorstel van toleranties wordt uitgewerkt.
- ✱ 2005 : Start met overdrachtstudies (RESPOUL ,.....)
- ✱ 2006: Start project Elektronisch Voorschrift
- ✱ 2007: Eerste “bijmenger” geïntroduceerd in de mengvoederfabriek (geen menging van gemedicineerde voormengsels meer in hoofdmenger)
- ✱ 2008: normen coccidiostatica
 - Aanvang sectoraal bemonsteringsplan coccidiostatica, met jaarlijkse evaluatie en bespreking met het FAVV
- ✱ 2008: Start FijnDoseerToestel
- ✱ 2009: Bannen “betonmolens” voor inmenging geneesmiddelen bij de veehouder
- ✱ 2009: Introductie microtracer voor het meten van de versleping (nieuwe verslepingsmethode)
- ✱ 2009: Eerste jaarlijkse enquête gemedicineerde voormengsels en voeders
- ✱ 2010: Eerste samenwerking met BelVetSac (*Belgian Veterinary Surveillance of Antimicrobial Consumption*)



- ✧ 2011: Ondersteuning project Boerenbond en Certus omtrent antibiotica-gebruik (ABcheck)
- ✧ 2011: Medeoprichter AMCRA (het kenniscentrum voor *AntiMicrobial Consumption and Resistance in Animals*)
- ✧ 2011: Studie Prof. P. De Backer (Toxicoloog)
- ✧ 2011: Meer dan 60 % van de gemedicineerde voeders worden ingemengd via de bijmenger. Meer dan de helft van de bedrijven erkend voor gemedicineerde voeders hebben een bijmenger
- ✧ 2011: Opmaak actieplan gemedicineerde voeders 2012 – 2014 en bespreking met FAVV en AMCRA

2.1.6.1 Gemedicineerde voormengsels en voeders in kaart gebracht

BEMEFA houdt jaarlijks een enquête onder haar leden om het gebruik van gemedicineerde voormengsels en de productie van gemedicineerde voeders in kaart te brengen. Ondertussen werden gegevens verzameld van drie opeenvolgende jaren: 2009, 2010 en 2011. De resultaten van productiejaar 2011 worden momenteel verwerkt. Maar we geven graag een beknopt overzicht weer van de resultaten van productiejaar 2010 (enquête afgenomen in 2011).

In 2010 erkende het FAVV 62 inrichtingen voor de productie van gemedicineerde voeders. Veertig gemedicineerde voormengsels waren erkend door het FAGG (Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten), 35 daarvan werden door onze leden ingemengd. In totaal werd 237 892 ton gemedicineerd voeder geproduceerd in 2010: 230 493 ton gemedicineerd varkensvoeder (versus 215 632 ton in 2009), 6 315 ton gemedicineerd pluimveevoeder (versus 5 479 ton in 2009) en een zeer beperkte hoeveelheid andere types voeder (konijnen). Voor het varkensvoeder betekent dit een percentage van 6.72% van de totale hoeveelheid varkensvoeder geproduceerd in 2010 door de deelnemers aan de enquête: 2.22% van het varkensvoeder bevat enkel middelen voor ontworming; 4.50% omvat (ook) niet-ontwormingsmiddelen (antibiotica). 682 446 kg gemedicineerde voormengsels werden in 2010 ingemengd (waarvan meer dan 9% voor ontworming), versus 653 805 kg in 2009: een stijging dus met 4.38%. Een stijging van de productie van gemedicineerde voeders is niet noodzakelijk een slecht fenomeen, op voorwaarde dat het bijdraagt tot een reductie van het totaal antibioticagebruik op het niveau van de veehouderij. Gemedicineerde voeders kunnen volgens BEMEFA bijdragen tot een afname van het totaal medicijngebruik. BEMEFA onderstreept nogmaals het belang van een totaalbeeld: het totale gebruik van antibiotica in de ganse veehouderij.

2.1.6.2 Actieplan gemedicineerde voeders 2012 – 2014

In 2011 werd de aanzet gegeven tot de uitwerking van een actieplan gemedicineerde voeders. Hierin zijn autoregulerende maatregelen opgenomen die tussen 2012 en 2014 zullen worden gerealiseerd. Meer details omtrent dit actieplan worden weldra kenbaar gemaakt. Overleg met het FAVV vond medio april 2012 plaats. Mits een aantal kleine opmerkingen heeft het FAVV zich akkoord verklaard met dit actieplan. De geplande acties in 2012 – 2014 worden nu in een convenant gegoten. Ondertekening zal begin van de zomer 2012 plaatsvinden.

Deze autoregulerende maatregelen zullen eveneens aan AMCRA worden voorgelegd.



2.1.6.3 *Versleping*

Volgens de GMP dient een installatie na het gebruik van toevoegingsmiddelen of gemedicineerde voormengsels gespoeld te worden. Er kan immers versleping optreden van de ene charge naar de daaropvolgende charge(s). Het verslepingsniveau wordt gedefinieerd als de hoeveelheid van een nutriënt of bestanddeel (een toevoegingsmiddel of gemedicineerd voormengsel) uit een voorafgaande charge, uitgedrukt in procenten, die in de daarop volgende charge voeder (van dezelfde grootte) terecht komt. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de verwerkingseigenschappen van de gebruikte producten. De installatie-eigen versleping zal aan de hand van een vermenigvuldigingsfactor gecorrigeerd worden, om alzo de daadwerkelijke versleping te bekomen. Om het minimum aantal spoelcharges te berekenen, stelt BEMEFA een Excelspreadsheet ter beschikking van haar leden: zie rubriek [Kwaliteit > Residuen > Spoelcharges](#) op onze website. Deze problematiek wordt behandeld in de BEMEFA-werkgroepen residuen en versleping, zowel voor coccidiostatica als voor gemedicineerde voeders.

Coccidiostatica – Bemonsteringsplan BEMEFA

In 2008 ging BEMEFA van start met een bemonsteringsplan voor de detectie van residuen van coccidiostatica in voeders voor niet-doeldieren. Enkel producenten van doeldiervoeders nemen hieraan deel: begin 2012 betrof het 30 fabrikanten, die samen ongeveer 437 500 ton mengvoeders met coccidiostatica produceren. Om de resultaten van het plan te kunnen evalueren wordt voor elk geanalyseerd staal gevraagd een online enquête in te vullen.

Het sectorale bemonsteringsplan op residuen van coccidiostatica genereert analyseresultaten op niveau van een charge (meel) of run (korrel). In 2011 werden in totaal 146 van de geplande 149 stalen geanalyseerd op residuen van coccidiostatica in voeders voor niet-doeldieren. In 85 stalen (58,2%) werd geen enkel residu boven detectielimiet teruggevonden. In de overige 61 stalen werd steeds het residu van 1 bepaald coccidiostaticum teruggevonden. Meestal was dit salinomycine : in 47 stalen werden hiervan residuen gedetecteerd. Monensin (7x) en robenidine (5x) vervolledigen de top drie. Daarnaast werd ook narasin (2x) en decoquinate (1x) teruggevonden. In geen enkel staal werd meer dan één residu boven detectielimiet aangetroffen.

Voor 7 stalen van een charge/run was het resultaat niet-conform, wat overeenkomt met net geen 5% van het totaal aantal stalen . De conformiteit van analyseresultaten dient echter beoordeeld te worden op niveau van een lot. Een lot bestaat in deze context dus uit aaneensluitend na elkaar geproduceerde charges/runs die als dusdanig ook uitgeleverd worden. Voor de stalen in kwestie diende de fabrikant dus een tegenanalyse uit te voeren op een staal representatief voor het lot.

Overdrachtstudies

In 2005 startte BEMEFA met de uitvoering van overdrachtstudies. [RESPOUL](#) heeft zowel betrekking op vleeskuikens als op leghennen en heeft ‘de ontwikkeling van een model voor de bepaling van overdrachtsfactoren van residuen bij pluimvee’ tot doel. Dierproeven werden uitgevoerd, in dewelke



de dieren voeder krijgen met daarin residuen van coccidiostatica of gemedicineerde diervoeders aan ofwel 10 ofwel 5 ofwel 2,5 % van de dosis, en dat gedurende 14 dagen; hierop volgt een periode van 16 dagen met blanco voeder. Met betrekking tot de gemedicineerde diervoeders, werden sulfadiazine en doxycycline reeds gebruikt (beide met een therapeutische dosis van 250 ppm). De volgende actieve substanties waarvoor in RESPOUL gegevens beschikbaar zullen zijn, zijn flubendazol en tylosine. Op het gebied van de coccidiostatica werden lasalocid en monensin getest.

2.1.6.4 AMCRA

“Het registreren van het gebruik van antibiotica in de dierlijke productie is een must! Ook de mengvoederindustrie mat en meet mee. Antibioticabeleidsmaatregelen uitvaardigen gebaseerd op grondige kennis van zaken (facts & figures) verzekert immers de beste resultaten. Een ketengericht antibiotica-initiatief garandeert de beste onderbouw. Maatregelen geschraagd door alle schakels van de keten zorgen voor een daadwerkelijke aanpak van de antibioticaproblematiek met een reductie van het totaalgebruik tot gevolg! Verschuivingen bieden immers geen oplossing. Registratie, confrontatie, sensibilisatie, motivatie, educatie en reductie is de boodschap!” Met deze drijfveer stapte BEMEFA als medeoprichter mee in het AMCRA-verhaal.

AMCRA is het kenniscentrum “*Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals*” en heeft tot doel alle gegevens in verband met het gebruik van en de resistentie tegen antimicrobiële middelen bij dieren in België te verzamelen en te analyseren. De bekomen resultaten worden op een neutrale, objectieve en transparante manier gecommuniceerd, met het doel te sensibiliseren en te vulgariseren. Binnenkort komt de website online: www.amcra.be

De oprichters en financierders van het AMCRA zijn de landbouworganisaties (Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat en Fédération Wallone de l’Agriculture (FWA)), de Beroepsvereniging van Mengvoederfabrikanten (BEMEFA), de beroepsvereniging van de farmaceutische industrie (Pharma.be), de Nederlandstalige afdeling van de Hoge Raad van de Orde der Dierenartsen samen met de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) en het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) ondersteunen en medefinancieren het AMCRA.

BEMEFA maakt deel uit van de verschillende werkgroepen van AMCRA:

- ✿ Datacollectie
- ✿ Varkens – zinkoxide
- ✿ Communicatie

2.1.6.5 Studie Prof. Toxicoloog De Backer

In 2011 liet BEMEFA een studie uitvoeren door Prof. Toxicoloog De Backer omtrent de mogelijke wisselwerkingen en klinische interacties tussen geregistreerde diergeneesmiddelen aangewend als gemedicineerde voormengsels. Gezien er bij een accidentele versleping steeds sprake is van lage concentraties is de conclusie van de studie duidelijk: het is zeer onwaarschijnlijk dat er wisselwerkingen of andere interacties zullen optreden.



2.1.6.6 AB check

BEMEFA ondersteunt het project van Boerenbond en Certus om het antibioticagebruik op varkensbedrijven in kaart te brengen. Het project werd 'ABcheck' gedoopt. De Universiteit Gent, faculteit Diergeneeskunde, heeft een online systeem uitgewerkt om bij een tachtigtal varkensbedrijven het diergeneeskundig gebruik in kaart te brengen. Dit systeem kan ook op pluimvee- en kalkoenbedrijven worden toegepast.

2.1.6.7 BelVetSac

BelVetSac, wat staat voor *Belgian Veterinary Surveillance of Antimicrobial Consumption* heeft tot doel cijfers te verzamelen over het antibioticagebruik in de Belgische veehouderij. Dit consortium opereert onder de vleugels van het *Belgian Antibiotic Policy Coordinating Committee* (BAPCOC). De BelVetSac studie is uitgevoerd aan faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent (Eenheid voor Veterinaire Epidemiologie) in samenwerking met het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid (WIV-ISP), het Centrum voor Onderzoek in de Diergeneeskunde en de Agrochemie (CODA-CERVA), en het FAGG. Begin 2012 werd het rapport gepubliceerd voor de jaren 2007 – 2010. De dalende trend van 2007-2009 (daling van 12,8% in totale hoeveelheid actieve substantie) werd in beperkte mate verder gezet, resulterend in een daling van 14,2% in totale hoeveelheid actieve substantie gedurende de periode 2007-2010.

2.1.7 Microbiologie – Salmonella

In november 2011 werd een nieuwe Salmonellawetgeving ([Verordening \(EU\) Nr 1086/2011](#)) gepubliceerd die op 1 december 2011 van kracht ging. Deze verordening verbiedt de aanwezigheid van *Salmonella enteritidis* (SE) of *typhimurium* (ST) in vers pluimveevlees. Hier tegenover staat echter dat de prevalentie in levende tomen braadkippen tot 1% mag gaan. Waar die 1% SE en ST kippen naartoe moeten, dat werd overgelaten aan de schakels in de pluimveekolom. In België zijn mengvoederfabrikanten vaak afnemers van braadkippen en tevens aanbieders aan slachthuizen. Al snel werd duidelijk dat de slachthuizen, uit vrees voor claims en recalls, pluimveevlees van koppels die SE en ST positief zouden zijn tijdens de verplichte uitgangscontrole, niet zouden afzetten op de versmarkt. Een nieuwe (en onbekende) kookmarkt diende door hen aangeboord te worden – tenminste als ze nog afgenomen zouden worden.

BEMEFA zat met de verschillende betrokken partijen rond de tafel om een gemeenschappelijk plan van aanpak uit te werken. Bij gebrek aan initiatief en consensus heeft BEMEFA samen met haar werkgroep braadkippen zelf een plan van aanpak uitgewerkt en voorgesteld aan de andere betrokken stakeholders.

Een onafhankelijke staalname bij de braadkippenhouder wordt georganiseerd door Lavetan (geaccrediteerd door BELAC), als uitgangscontrole. Er werd afgesproken dat tomen die negatief zijn tijdens de uitgangscontrole (dus ongeveer op halverwege de afmestperiode), deze gunstige status blijven behouden (de ingangscontrole op niveau van de slachterijen is tevens gegarandeerd negatief). De noodzaak voor een snelle typering, alsook permanentie van het labo werd snel duidelijk. Analyses



worden uitgevoerd door het CODA/SERVA. De slachthuizen hebben zich akkoord verklaard om niet langer kippen te aanvaarden die niet onafhankelijk bemonsterd worden.

Er diende uiteraard nog een belangrijke knoop te worden ontward: hoe de kweker compenseren voor het waardeverlies bij levering van “minderwaardige” SE en ST tomen? Een solidariteitssysteem, dat tevens openstaat voor Nederlandse en Franse kwekers die aan Belgische slachthuizen leveren, diende uitgewerkt te worden. Kwekers krijgen de raad en mogelijkheid om aan het fonds bij te dragen. Vanuit dat fonds kunnen getroffen kwekers worden vergoed tot ongeveer 85% van de waarde van gezonde tomen.

Een eerste evaluatie van deze regeling is momenteel aan de gang. Een grondiger evaluatie zal volgen na een volledig jaar van onafhankelijke monsternames. Tegen die tijd moet dan ook een realistisch beeld geschapen worden van de Salmonellaprevalentie in het algemeen en SE en ST in het bijzonder.



2.2 Milieu

2.2.1 Stofexplosie

2.2.1.1 Studie ERM stofexplosie extern risico en webapplicatie GEX

In 2011 werd verdergewerkt in het kader van de geactualiseerde studie “**Sectorale risicoanalyse stofexplosies in mengvoederbedrijven**”. Er werd aangevangen met de herwerking van deze studie, in samenwerking met ERM, in 2008. Publicatie volgde in 2010. 2011 werd het jaar van de waarheid: validatie van het model vond plaats aan de hand van het doorrekenen van de eerste concrete cases. BEMEFA investeerde eveneens in de ontwikkeling van een **webapplicatie, GEX** genaamd: deze laat toe op een handige en gebruiksvriendelijke manier het extern stofexplosierisico te berekenen. De impact van verschillende mogelijke inspanningen om het extern risico te reduceren kan met deze applicatie gesimuleerd worden. De applicatie is aldus ook een handige tool om een investeringsstrategie uit te stippelen.

In dit kader heeft BEMEFA de werkwijze aangenomen van te werken in groepssessies. Geïnteresseerden worden verondersteld van eerst een opleiding te volgen bij BEMEFA. Vervolgens dienen de bedrijven individueel de nodige voorbereidingen te treffen, met betrekking tot de berekeningen en de benodigde gegevens. Als volgende stap worden de betrokken bedrijven in groepen opgesplitst, in functie van het tijds kader waarbinnen ze de berekeningen wensen door te voeren. De individuele dossiers worden in groep besproken en bijgestuurd, onder begeleiding van een erkend deskundige. BEMEFA zorgt voor begeleiding tot en met het indienen van de dossiers bij de overheid (LNE – Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Milieuvergunningen). Via deze groepsaankpak is het niet meer nodig dat ieder bedrijf individueel beroep doet op een erkend deskundige. Enkel de preciaire gevallen vereisen een specifieke aankpak. Deze werkmethode werd afgetoetst met en goedgekeurd door LNE. Meer nog, ze loofden de aankpak van BEMEFA en de sector en waren vragende partij om de aankpak ook aan andere provincies voor te stellen (zie [verder](#))

Ook de studie omtrent het **stofexplosie veiligheidsdocument en interne zonering** is aan een update toe. BEMEFA voorziet alvast een actualisatie van het beschikbare handboek en een opleiding vóór de zomer 2012. Meer informatie volgt binnenkort.

2.2.1.2 Opleidingen en overleg met LNE

In 2011 organiseerde BEMEFA meerdere opleidingen in het kader van de geactualiseerde ERM studie “Sectorale risicoanalyse stofexplosies in mengvoederbedrijven”. Na een gemeenschappelijke opleiding, worden geïnteresseerden in groepen opgesplitst in functie van het tijds kader waarbinnen ze de berekeningen wensen door te voeren en hun dossier wensen in te dienen. Zo kunnen de individuele dossiers telkens in groep worden aangekaart en besproken.

BEMEFA heeft eveneens begin 2012 een opleiding verschaft aan een tiental medewerkers van LNE. LNE West-Vlaanderen was tevreden met de originele aankpak van BEMEFA en de sector en wilde deze aankpak bij haar collega’s van andere provincies aanprijzen. BEMEFA verzorgde daarvoor een opleiding voor medewerkers van de departementen Oost- en West-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams-Brabant en het Hoofdkantoor te Brussel. Ook hen werd bovenstaande werkwijze voorgesteld.

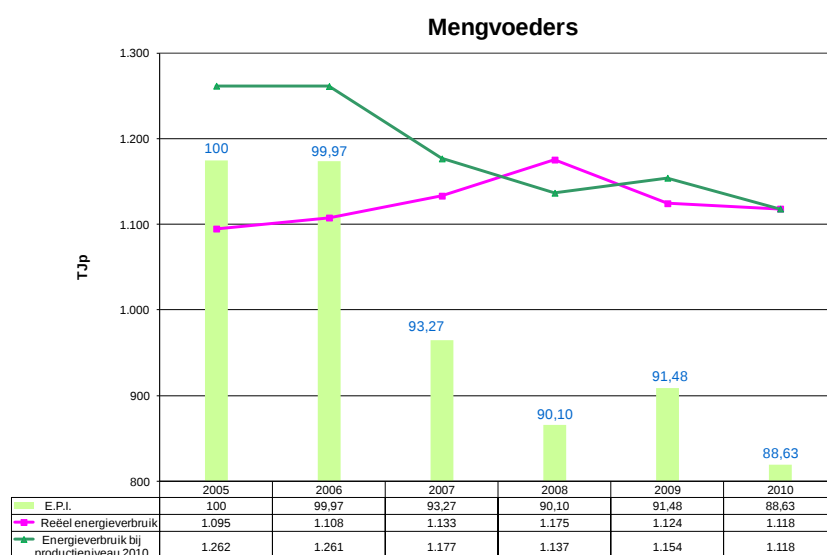


2.2.4.2 Energie Auditconvenant

Bedrijven die aangesloten zijn aan het energie auditconvenant leveren door middel van energiebesparende maatregelen hun bijdrage aan de Vlaamse CO₂-doelstellingen. Er nemen 6 (steunende) leden van BEMEFA deel aan het auditconvenant. De overige leden overschrijden de minimum verbruiksdrempel van het auditconvenant niet.

BEMEFA zetelt in de Commissie Auditconvenant, die de invulling van het auditconvenant beoordeelt en leidt. Ook knelpunten, aanvullende activiteiten, samenwerkingsverbanden en betwistingen worden in deze commissie geëvalueerd en besproken.

Het primaire energieverbruik bij de auditconvenantbedrijven uit de mengvoedersector daalde in 2010 heel lichtjes (- 0,5%) ten overstaan van 2009. In tegenstelling tot de meeste andere sectoren is er niet echt een terugkeer naar het productieniveau van vóór 2009. Desondanks kende de Energie Prestatie Index een verdere daling met ongeveer 3% naar 88,63 (zie onderstaande figuur); dit terwijl de gehele groep van voedings- en mengvoederbedrijven nagenoeg constant bleef op 93,06. De deelnemers uit de mengvoedersector slaagden er dus in nog vooruitgang te boeken op vlak van energie-efficiëntie.



2.2.5 Geur

[VEMIS](#) is het centrum voor kennisopbouw en kennisverspreiding inzake luchtemissies in de veehouderij en werd begin 2011 opgericht. De stichtende leden zijn ILVO, UGent, Inagro (Proefcentrum voor innovatie, verbreding en advies) en de Provincie West-Vlaanderen. BEMEFA is één van de leden van VEMIS.

Wat is de missie? Prioritair gaat de aandacht uit naar geuremissies zonder aan de andere emissies voorbij te gaan. De focus ligt bij varkens en pluimvee. Het consortium wil met de uitwerking van een pakket maatregelen en acties antwoorden formuleren op de vele kennislacunes. Enkele voorbeelden: Onderzoek naar ondermeer de relaties tussen de verschillende soorten emissies; stimulatie van de ontwikkeling van oplossingen voor de reductie van emissies voor zowel bestaande als nieuwe stallen; platformwerking met de betrokken partijen en instanties;...

2.3 Duurzaamheid

2.3.1 Maatschappelijk Verantwoorde Diervoederstromen – MVDS

2.3.1.1 Het Platform Maatschappelijk Verantwoorde Diervoederstromen

Het Platform Maatschappelijk Verantwoorde Diervoederstromen (MVDS) werd op initiatief van BEMEFA in 2006 opgericht, in samenwerking met volgende stakeholders: BCZ (de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie), BOERENBOND, FEBEV (Federatie van het Belgisch Vlees), COMEOS (de Belgische Federatie van de Distributie), FEVIA (Federatie Voedingsindustrie), FWA (de Waalse Landbouwfederatie) en Imexgra (de Syndicale Kamer voor de Import- en Exporthandel in Granen). APIM, de federatie van de margarinefabrikanten, zal het platform eveneens vervoegen. Het doel van het Platform MVDS is drieledig: 1) Uitwerken van een standaard voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen; 2) Promoten van lokale (lees Europese) eiwitten; 3) Gebruik van eiwitten diversifiëren. Elk van de 3 doelstellingen wordt gerealiseerd met behulp van een actieplan.

2.3.1.2 Round Table on Responsible Soy



Voor het uitwerken van een standaard voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen, werd geopteerd om soja als eerste case te bestuderen. Omtrent soja werd in 2004 een Ronde Tafel samengesteld: [Round Table on Responsible Soy](#) (RTRS), met

als doel een internationaal gedragen standaard op te stellen voor maatschappelijk verantwoorde “responsible” sojaproductie. BEMEFA nam deel aan deze Ronde Tafel als vertegenwoordiger van de Europese mengvoederindustrie en nam in deze hoedanigheid deel aan verschillende werkgroepen: Principes & Criteria, Traceerbaarheid, Certificatie, Chain of custody (controle van de RTRS gecertificeerde soja doorheen de rest van de keten), Communicatie (nog steeds actief). Meer dan 140 organisaties van over de hele wereld keurden de standaard goed. De RTRS-standaard werd aangevuld met een ‘non-GM add on’: RTRS-soja met bijkomende eisen voor wat betreft genetische modificatie. In 2010/2011 werd 250 000 ton RTRS-soja op de markt gebracht.

2.3.1.3 Het BEMEFA lastenboek ‘De productie en levering van mengvoeders op basis van verbruik van gecertificeerde maatschappelijk verantwoorde soja (mv-soja)’

Het Platform MVDS besloot haar werk op dat van RTRS af te stemmen. In afwachting van de volledige ontwikkeling van de RTRS standaard, alsook in afwachting van het volledig operationeel worden van het netwerk van de RTRS sojaproductie, besloot het Platform MVDS zelf een Belgische standaard uit te schrijven, gebaseerd op parameters opgenomen in de RTRS standaard. Het BEMEFA lastenboek



[‘De productie en levering van mengvoeders op basis van verbruik van gecertificeerde maatschappelijk verantwoorde soja \(mv-soja\)’](#) was een feit. De

Belgische mengvoedersector stelde vervolgens streefwaarden voor de samenaankoop van mv-soja voor de komende jaren. In het beginjaar 2009/2010 werd 100 000 ton gecertificeerde mv-soja aangekocht. In 2010/2011 werd een

aankoop van 150 000 ton mv-soja gerealiseerd en in oogstjaar 2011/2012 zal dit 250 000 ton mv-soja bedragen. Het doel is om tegen 2014/2015 alle soja voor de Belgische mengvoederproductie volgens de RTRS-standaard aan te kopen. Progressief worden de parameters waaraan de soja voldoet

uitgebreid om zo geleidelijk aan de Belgische standaard te laten samenvallen met de RTRS-standaard. Tegelijkertijd wordt getracht om ook andere Europese landen dit pad te laten bewandelen.

Sinds de Algemene Vergadering van BEMEFA in 2011 nemen alle leden van de federatie deel aan het lastenboek mv-soja.

2.3.1.4 Het actieplan Alternatieve Eiwitbronnen (AAE)

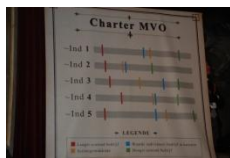
Voor de promotie van lokale (Europese) eiwitten en de differentiatie van het gebruik van eiwitten, heeft de Belgische mengvoedersector, met steun van de Vlaamse Overheid, een [actieplan](#) uitgeschreven. Vijf hefboomen kunnen worden onderscheiden: 1) Sensibilisering; 2) Bewustmaking en promotie binnen de EU; 3) Stimulering van (eerder praktijkgericht) onderzoek; 4) Subsidiëring van landbouwers via specifieke maatregelen; 5) In kaart brengen van valorisatiepaden van bijproducten van bijvoorbeeld voedingsindustrie en bio-ethanolproductie.

In 2011 werden de eerste stappen gezet naar de uitwerking van een gelijkaardig plan met de Waalse Overheid. Daarnaast werd ook, in samenwerking met ILVO, een studiedag georganiseerd getiteld 'Optimale eiwitproductie met grasland voor rundvee'. Momenteel wordt de mogelijkheid bekeken van enkele onderzoeken naar het gebruik van alternatieven voor niet Europese soja.

2.3.1.5 Samenwerking met Initiatief Duurzame Handel (IDH)

IDH, het Nederlandse Initiatief Duurzame Handel, helpt internationale handelsketens te verduurzamen. Daartoe bouwen zij resultaatgerichte coalities van bedrijven, NGO's, overheden en andere partners, waar binnen ze publieke en private krachten, kennis, ambities en belangen samen bundelen om internationale handelsketens te verduurzamen. IDH heeft veel contacten in Brazilië en Argentinië. Een samenwerking zorgt voor het versterken van de band met de landbouwers daar ter plaatse, alsook voor een nog betere controle. In 2012 liggen een aantal concrete samenwerkingsplannen op tafel.

2.3.2 Charter Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen



Tijdens haar Algemene Vergadering in 2011 lanceerde BEMEFA een duurzaamheidscharter: het charter Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, kortweg MVO. MVO is een toekomstgerichte manier van ondernemen die aandacht heeft voor de betrokkenheid van de onderneming in de samenleving. Het is een manier van ondernemen waarbij naast het

optimaliseren van het bedrijfsrendement eveneens zorg wordt gedragen voor mens, milieu en maatschappij. "Ik ben ervan overtuigd dat het onze manier van denken, van doen en van 'onze bedrijven leiden' nog een lange tijd zal (blijven) beïnvloeden", aldus co-ondervoorzitter Frank Decadt tijdens de Algemene Vergadering. "Bij bedrijven die op een ernstige manier aan een duurzame bedrijfsvoering werken, groeit steeds meer de behoefte om daarvoor erkend te worden. Het gaat om bedrijven die vanuit hun kernwaarden en vanuit een ethisch besef hun maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen."

BEMEFA werkte een MVO Barometer uit, die specifiek is voor de mengvoedersector. De laatste jaren zijn definities ontstaan en is duurzaamheid gekristalliseerd rond het evenwicht zoeken tussen de 3 P's: PEOPLE, PLANET en PROFIT. De BEMEFA MVO barometer is rond dat evenwicht opgebouwd en omvat verschillende niveaus die telkens een hoger niveau van Maatschappelijke Verantwoording inhouden. Het eerste niveau is het opstartniveau dat overeenkomt met een nulmeting. Het is voornamelijk de bedoeling dat de bedrijven hun evolutie kunnen "meten" en in kaart brengen. Voorlopig kiest de mengvoedersector voor een "eigen meetbaar systeem". Dit heeft een minder dwingend karakter dan een gecertificeerd systeem en geeft bovendien de mogelijkheid het systeem aan maturiteit te laten winnen. Het is de bedoeling geleidelijk aan de lat hoger te leggen.

Om te starten omvat de BEMEFA MVO Barometer 5 indicator-eisen, verdeeld volgens de 3 P's:

-  Gebruik van bijproducten (uit de voedings- en biobrandstoffenindustrie)
-  Percentage lokale (Europese) eiwitten
-  Aankoop van gecertificeerde maatschappelijk verantwoorde soja
-  Investerings in opleidingen
-  Uitstaande klantenkredieten.

Deze indicatoren worden momenteel geëvalueerd en verder uitgebreid.

Op 28 april 2011 gaven vijf bedrijven het startsein: NV Dumoulin en Dumoulin SA, NV Joosen-Luyckx, Nutreco Feed Belgium NV, Quartes NV en NV Voeders Decadt. De deelnemers aan het charter worden op onze website publiek gemaakt. Begin 2012 werd een webapplicatie ontwikkeld die de 5 indicatoren op een aantrekkelijke manier visualiseert.

Alle informatie omtrent het charter MVO bevindt zich onder de rubriek [Milieu > Duurzaamheid > Duurzaamheidscharter](#) op onze website. Ook de manier van aanmelden kan daar teruggevonden worden.

2.3.3 Eco-efficiëntie

2.3.3.1 Carbon FootPrint (CFP)

De Carbon FootPrint (CFP) of CO₂-voetafdruk geeft de impact op de klimaatsverandering weer van een bepaald product, een bepaald bedrijf of een bepaalde activiteit. Het geeft het totaal aan broeikasgasemissies weer, die vrijkomen bij die activiteit, dat bedrijf of dat product, uitgedrukt in CO₂-equivalenten. Onder broeikasgassen wordt verstaan: koolstofdioxide (CO₂), methaan (CH₄) en distikstofoxide, ook lachgas genoemd (N₂O).

De **BEMEFA-werkgroep CFP** ontwikkelde, op basis van het BLONK protocol, een database voor de carbon footprint van verschillende grondstoffen. Bedoeling is dat internationaal, en minstens in Europa, toegewerkt wordt naar éénzelfde methodiek voor de carbon footprint berekeningen voor voeders en eindproducten en dat men zich daarbij gaat baseren op eenzelfde database. Daartoe neemt BEMEFA via FEFAC deel aan een globaal project dat op poten werd gezet door de **FAO** en verschillende internationale landbouwsectoren, zoals de dierlijke productie, de zuivelindustrie, de diervoederindustrie. De start van het project wordt voorzien in juli 2012. Bedoeling is enerzijds het opzetten van een globale database voor de carbon footprint van zowel onverwerkte als bewerkte



voedermiddelen, en het overeenkomen van een methodiek voor de carbon footprint berekening van voeders en eindproducten zoals bijvoorbeeld melk anderzijds.

Als tussenstap wordt verwezen naar de aanpak van **PDV** (Productschap DierVoeders in Nederland). PDV ontwikkelde samen met WUR en een brede stuurgroep een nuttige tool: een dynamisch rekenmodel voor de berekening van een “FeedPrint”: de CFP van een voeder. Het programma laat ook toe de CFP van de ermee geproduceerde dierlijke producten te berekenen want een aantal wetenschappelijke verterings- en groeimodellen zitten erin vervat (rundvlees, varken, pluimvee, eieren, kalfsvlees). Uiteraard zit in het model een databank ingebouwd; een deel van de data kan op heden niet door de gebruiker gewijzigd worden. Een ander deel zal openstaan voor invoer van eigen data. Wat afwijkend werd ingevuld ten opzichte van het standaardsysteem zou in een soort rapport kunnen worden gegoten, waarmee het bedrijf in kwestie dan haar beweringen qua carbon footprint kan staven. Bedoeling is dat dit project met zowel zijn methodiek als zijn data een belangrijke hoeksteen zal vormen voor het FAO-FEFAC project dat recent van start gegaan is. Het model lijkt flexibel in gebruik. Dit kan de komende maanden door de sector zelf worden uitgetest. Meer info kan u [hier](#) terugvinden.

Begin 2012 publiceerde de Vlaamse administratie voor landbouw en visserij een studie ter berekening van de **carbon footprint van Vlaamse veehouderijproducten**. BEMEFA heeft haar volle medewerking verleend aan de uitwerking van deze (Vlaamse) methode, maar voorzichtigheid in de interpretatie is geboden. Uit de studie blijkt dat de voedersamenstelling een belangrijke parameter is met onder meer de gebruikte hoeveelheid ingevoerde soja als belangrijke invloedsfactor. In dit kader verwijst BEMEFA naar haar [lastenboek mv-soja](#) en haar [actieplan alternatieve eiwitbronnen](#). De Vlaamse studie creëert een mijlpaal. Om de vooruitgang meetbaar te maken is echter een tool nodig zoals in bovenstaande vermelde projecten wordt uitgewerkt.

2.3.3.2 Eco-efficiëntie, meer dan enkel CFP

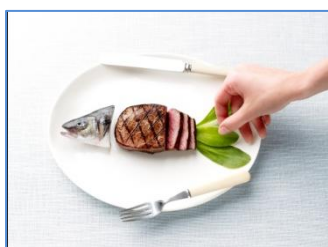
Eco-efficiëntie omvat echter meer dan alleen de inperking van de uitstoot van broeikasgassen. De carbon footprint maakt dan ook maar een deelaspect uit van het “eco-efficiëntiemodel”. Enkel streven naar een lagere carbon footprint kan extra druk (lees zelfs tegenstrijdigheid) leggen op andere aspecten zoals de watervoetafdruk, afvalproblematiek, ...

2.3.4 Valorisatie bijproducten

Eén van de kerntaken van de mengvoederindustrie is de valorisatie van bijproducten, ondermeer uit de voedings- en biobrandstoffenindustrie. Op deze manier wordt vermeden dat er jaarlijks ettelijke tonnen waardevolle producten op de afvalstapel terecht komen. In 2009 bedroeg het gemiddeld gebruik van bijproducten in de sector 46% (verhouding van het tonnage aan gebruikte bijproducten ten opzichte van het totaal tonnage aan gebruikte grondstoffen). Olieschroten staan hierbij op de eerste plaats (24%), gevolgd door bijproducten van de maalderijen (12%), bijproducten uit de suikerindustrie (5%), oliën en vetten (2%), bijproducten biobrandstoffen (1%) en overige bijproducten (1%).



2.3.5 Vlees van hier? Met plezier!



VLAM lanceerde in de herfst van 2011 een campagne waarin ze de Vlaming aansporen tot een duurzame consumptie van vlees en hem/haar informeren over de verduurzaming van de veehouderij. De campagne draagt de titel “Vlees van hier? Met plezier!” De kernidee: “Verantwoord genieten van vlees van bij ons”. Elk van de 3 onderdelen wordt evenveel benadrukt: ‘verantwoord’, ‘genieten’ en ‘van bij ons’. In dit kader werd de term “FLEXIVOOR” gelanceerd:

iemand die kiest voor een gevarieerde voeding en vlees “flexibel” afwisselt met vis, vegetarische maaltijden, en andere alternatieven. Ook de inspanningen van de mengvoedersector worden hier toegelicht. Voor meer info verwijzen we graag naar de website www.vlees.be/vleesvanhier/

2.3.6 Ronde Tafel Landbouw en Klimaat

Met het oog op de uitwerking van een Vlaams Klimaat Mitigatie Plan ter reductie van de broeikasgassen in de niet-ETS sectoren (gebouwen, industrie, transport, landbouw) wordt nagegaan hoe de land- en tuinbouwsector kan bijdragen aan de Belgische doelstelling om globaal 15% minder broeikasgassen uit te stoten tegen 2020 in vergelijking met het jaar 2005. Eind 2011 werd in dit kader het startmoment van de Vlaamse Klimaatconferentie voor het middenveld georganiseerd door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Voor de niet-ETS sectoren werden en worden, met het oog op het behalen van de globale reductiedoelstelling in het kader van de Vlaamse klimaatconferentie, rondetafelconferenties (RTC) georganiseerd. De rondetafelconferentie landbouw en klimaat werd opgesplitst in drie werkgroepen volgens de drie hoofdthema’s van de potentiële mitigatiemaatregelen, met name: 1) plantaardige productie en bodembeheer; 2) dierlijke productie en mestbeheer; 3) energie.

2.3.7 Doelgroepenprogramma Vlaamse Voedingsnijverheid

Op 23/03/11 werd het tweede Doelgroepprogramma Vlaamse Voedingsnijverheid (2011-2016) ondertekend door Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, Joke Schauvliege, de voorzitter van FEVIA-Vlaanderen, Jan Vander Stichele, en de directeur-generaal van UNIZO, Jan Sap.

In 2001 startte de Vlaamse overheid, in het kader van een sectoraal milieubeleid, het pilootproject ‘doelgroepenbeleid’ op. De voedingssector was vanaf het begin betrokken bij dat pilootproject. Het overleg binnen het pilootproject resulteerde in 2006 in het Doelgroepprogramma Vlaamse Voedingsnijverheid, een samenwerkingsovereenkomst tussen de milieuoverheid en de voedingssector. Het eerste Doelgroepprogramma startte in april 2006 en liep tot en met maart 2011. Na een grondige evaluatie werd in 2010 besloten om de samenwerking tussen de overheid en de sector voort te zetten in een tweede doelgroepprogramma, dat zal lopen van april 2011 tot en met maart 2016. BEMEFA neemt hieraan deel als vertegenwoordiger van UNIZO. In het nieuwe Doelgroepprogramma worden er voor een aantal milieuthema’s concrete afspraken gemaakt om de doelstellingen, waarvoor de overheid en de sector zich samen engageren, binnen een vooropgestelde termijn van vijf jaar te behalen. Er wordt ingezet op innovatie, zowel voor de milieumaatregelen zelf als voor vormen van samenwerking en overleg tussen de overheid, de federaties en de bedrijven.

2.3.8 Haalbaarheidsstudie CO₂-, water- en afvalneutrale voedingssector tegen 2030

Het VLIMO, het officieel overlegorgaan tussen de cel Doelgroepenbeleid van LNE en de Vlaamse Voedingssector, heeft het VITO opdracht gegeven om in 2012 van start te gaan met een haalbaarheidsstudie voor een CO₂-, water- en afvalneutrale voedingssector tegen 2030. BEMEFA maakt deel uit van de stuurgroep van dit project. De andere leden van de stuurgroep zijn VLIMO-leden VMM, OVAM, LNE-doelgroepenbeleid, FEVIA, en Belgapom voor UNIZO.

Deze haalbaarheidsstudie werd via een eerste stuurgroepvergadering op gang getrokken. Eind april 2012 vindt een eerste stakeholdervergadering plaats om samen met bedrijven te focussen op een eerste groot deelluik van de studie: CO₂-besparende maatregelen in de voedingssector (NACE 10 en 11, dus inclusief de veevoedersector).

2.3.9 Gevaarlijke Preparaten

De BEMEFA-werkgroep gevaarlijke preparaten werd in 2008 in het leven geroepen. Deze werkgroep behandelt de regelgeving omtrent de indeling, het kenmerken en de verpakking van gevaarlijke preparaten. Basis is de Europese Richtlijn 1999/45 en de Verordening 1272/2008. De werkgroep boog zich in eerste instantie over de classificatie en etikettering van de voormengsels ('preparaten') en het opstellen van veiligheidsinformatiebladen (MSDS) door de voormengselfabrikant. Juridische informatie toont echter aan dat voormengsels niet vallen onder de wetgeving omtrent de classificatie, verpakking en etikettering van gevaarlijke preparaten. De voormengselfabrikanten moeten met andere woorden naar de (Belgische) afnemers van de voormengsels geen MSDS overmaken over eventuele gevaren van voormengsels. Toch werd besloten een gezamenlijke strategie uit te werken om zo verantwoord mogelijk om te gaan ten aanzien van mens en omgeving (in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen). Ontwerpversie 11 van de MSDS-database is intussen klaar voor aftoetsing bij de BEMEFA-werkgroep Gevaarlijke Preparaten: er wordt steeds nieuwe input bezorgd zodat de database blijft uitbreiden. Voorts zal gekeken worden welke opleidingen er georganiseerd kunnen worden voor werknemers uit de diervoederwereld, om op een goede manier om te gaan met de eventuele gevaren van additieven en voormengsels.



2.4 Arbeidsveiligheid

De voorbije jaren werden meerdere documenten gepubliceerd in het kader van arbeidsveiligheid in de mengvoedersector. Dit gebeurde in samenwerking met de werkgroep Arbeidsveiligheid en met VEKMO als externe consultant. Met behulp van deze publicaties kan de mengvoederfabrikant zich in orde stellen met de vigerende wetgeving ter zake. Hij kan de documenten personaliseren en als gebruiksinstrument inlassen in zijn beleid. Twee publicaties kunnen bij BEMEFA [besteld](#) worden:

- ✿ Handboek arbeidsveiligheid voor de mengvoedersector
- ✿ Onthaalbrochure voor nieuwe werknemers in de mengvoedersector

Deze publicaties zullen op regelmatige tijdstippen worden geactualiseerd. Een volgende versie wordt eind 2012 verwacht: aangezien de wetgeving voortdurend evolueert, dringen enkele kleine aanpassingen zich op. Voor meer info kan u terecht op onze website, rubriek [Arbeidsveiligheid](#).





BE

2.6 Innovatie, Techniek & Onderzoek

2.6.1 FijnDoseerSysteem (FDS)

Met behulp van het FijnDoseerSysteem (FDS) kunnen gemedicineerde voormengsels in het voeder worden ingemengd bij de veehouder ter plaatse, in plaats van inmenging in de fabriek. Dit betekent een substantiële reductie van de versleping in de fabriek. BEMEFA leidt dit project in goede banen in samenwerking met de werkgroep FDS en Bascules Robbe.

In 2011 werden veel vorderingen gemaakt in het dossier FDS: de homogeniteit van inmenging van gemedicineerde voormengsels werd ondermeer op punt gesteld. Ondertussen zijn 14 vrachtwagens uitgerust met een FDS.

In april 2012 vond een demonstratie plaats, bij Hendrix Haeck te Izegem, en dit in aanwezigheid van het FAVV (Controle en Controlebeleid) en het VLIF (Vlaams LandbouwInvesteringsFonds). Deze demo is heel goed verlopen. We wensen dan ook nogmaals de medewerkers van Hendrix Haeck uitdrukkelijk te bedanken voor hun uitstekende ontvangst.

Tijdens dit bezoek werd eveneens het actieplan gemedicineerde voeders, waarover u [hoger](#) in dit jaarverslag meer kan vernemen, met het FAVV besproken. Het FAVV heeft dit plan, mits een paar opmerkingen, geaccepteerd. Een convenant is in de maak.

2.6.2 Elektronisch Voorschrift

Het project elektronisch voorschrift betreft een proefproject dat in 2008 van start is gegaan, met goedkeuring van FAVV, FOD Volksgezondheid en FAGG (Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten). Doel is om de papieren voorschriften van de dierenarts, noodzakelijk voor de productie van gemedicineerde voeders, te vervangen door een digitaal systeem. Partner hier is RealDolmen.

In juli 2012 wordt de publicatie verwacht van de gewijzigde wetgeving in dit kader. BEMEFA en RealDolmen moeten enkele aanpassingen doorvoeren om te voldoen aan deze gewijzigde wetgeving. Hier werd alvast mee aangevangen.

Het gebruik van elektronische voorschriften biedt duidelijk voordelen in vergelijking met het gebruik van de papieren versie: kostprijs (ook voor de veehouder), snellere levering van gemedicineerd voeder, traceerbaarheid, verwerking van gegevens, mogelijkheid tot linken met de backoffice van de dierenarts en van de mengvoederfabrikant,...

Naast een PDA versie werd in 2011 ook een laptop versie in gebruik genomen. Zes fabrikanten en 25 dierenartsen nemen momenteel deel aan dit project.

2.6.3 Feed Design Lab

Eind 2011 hebben de Founding Fathers van het Feed Design Lab de Stichting Open Innovation Center Feed Design Lab opgericht. Hiermee werd de eerste stap gezet in het realiseren van het Feed Design Lab (FDL) in Greenport Venlo. Het FDL is een onafhankelijk innovatiecentrum in de dierlijke keten: van plantaardig tot dierlijk eiwit.



Het bestuur van de Stichting Open Innovation Center Feed Design Lab heeft in haar vergadering van 30 januari 2012 de directeur-generaal van BEMEFA, Yvan Dejaegher, benoemd als onafhankelijk voorzitter van het Stichtingsbestuur.

Het FDL gaat zich focussen op de volgende kernactiviteiten:

- ✱ Ontwikkeling van een Living Lab (proeffabriek) met de modernste technologie voor productie van diervoeders waarmee de keten gefaciliteerd wordt in de ontwikkeling van diervoeders gebaseerd op nieuwe grondstoffen, gebruik makend van nieuwe technologie voor nieuwe product/markt/keten-concepten.
- ✱ Opzet van een Trainingscenter waarbij in het Living Lab praktijk-trainingen en opleidingen worden verzorgd op het vlak van productie van diervoeders en (proces)technologie in diervoeding.
- ✱ Ontwikkeling van een Community waarbinnen bedrijfsleven in de keten (grondstoffen&ingrediënten, diervoeders, pet- & wild-food, technologiebedrijven), overheid, onderwijs, onderzoek en kennisinstellingen samenwerken om middels kennisdeling in netwerken en projecten voersoorten en technologie te ontwikkelen voor een duurzame dierlijke eiwitketen in 2020.

Voor meer informatie verwijzen we graag naar de website: www.feeddesignlab.nl

2.6.4 Projecten

2.6.4.1 FEED 21, Diervoeder voor de 21^{ste} eeuw



BEMEFA startte op 1 februari 2009 met het project 'Diervoeder voor de 21ste eeuw - FEED 21', een IWT (Vlaams agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) -project met een looptijd van 4 jaar. Een uitstekende evaluatie na 2 jaar zorgde voor een verlenging van 2 jaar, toegekend door IWT. Toch wel een pluim die de doelgroep aan bedrijven, KMO's uit het Vlaamse mengvoederlandschap, vertegenwoordigd door de Gebruikersgroep en present en actief in een tiental werkgroepen, zich op de hoed mag steken! In de tweede (en laatste) termijn van 2 jaar werden en worden verder activiteiten ontplooid in domeinen die als prioritair werden bestempeld. Samenstellen en begeleiden van werkgroepen, informatieverstrekking via nieuwsbrief, website of andere media en identificeren en verder uitwerken van innovatie-opportunities blijven de speerpunten van FEED 21.

Enkele van de thema's die als topprioriteit werden bestempeld:

- ✱ Reductie van salmonella in landbouwhuisdieren
- ✱ Versleping in de mengvoederfabriek

Na het succesvolle seminarie in 2010, organiseerden BEMEFA en het GEnt FEed TEchnology Center (GEFETEC), op 26 mei 2011 een vervolgsminarie: een studienamiddag getiteld "Innovatief onderzoek in de mengvoedersector". Deze studienamiddag vond plaats in Gent. Volgende onderwerpen werden aangesneden: Ontsloten granen, De milieu-impact van varkensteelt en hoe die verlagen m.b.v. het voeder, De voederwaarde van DDGS voor rundvee en varkens, De Vlaamse



regelgeving omtrent co-existentie, Mycotoxines (3 presentaties), Bestrijding van infecties met intestinale brachyspiren bij varkens door onder andere optimalisatie van de voedersamenstelling.

2.6.4.2 EUFETEC

Tal van uitdagingen waar onze sector voor staat, zijn gelijklopend in verschillende Europese lidstaten en bovendien onderworpen aan een Europese regelgeving: milieu, maatschappelijke verantwoordelijkheid, voedsel- en voederveiligheid, kwaliteit van dierlijke eindproducten, stofexplosie, arbeidsveiligheid,... EUFETEC heeft dan ook tot doel de krachten te bundelen om deze uitdagingen het hoofd te bieden. Daartoe wordt gefocust op volgend drieluik: 1) Europees onderzoek op gemeenschappelijke thema's, 2) uitwerken van praktische richtlijnen op basis van de resultaten van dit onderzoek, 3) implementatie van die praktische richtlijnen in KMO's.

De partners van EUFETEC kwamen in 2011 ondermeer samen om de rol van EUFETEC in het kader van disseminatie te bespreken. Het verder ontwikkelen van de [website](#) kan een piste zijn in dit kader. Ondertussen wordt gekeken hoe te werk te gaan om een wettelijke entiteit aan EUFETEC te geven.

Tijdens VICTAM Keulen vond de FIAAP conferentie plaats. EUFETEC was medeorganisator en leverde de voorzitters van zowel de voor- als namiddagssessies. Tevens waren er 5 EUFETEC sprekers over onderwerpen zoals DDGS, versleping, lysine, zonnepitschroot en EU diervoederwetgeving. In totaal zijn er een 70-tal deelnemers op beide sessies aanwezig geweest uit een 25-tal landen.

2.6.4.3 TECHEESE

Het project TECHEESE, met een looptijd van 3 jaar, verenigt partners van 5 Europese landen (Spanje, Roemenië, Italië, Denemarken en België) en heeft als doel de productiviteit van schapenkaas te verbeteren door de beperking van de verliezen veroorzaakt door ongewenste organismen. De eerste weg is via preventie: het diervoeder wordt verrijkt met aromatische planten met antiseptische eigenschappen om specifieke microbiële populaties te controleren en om de gezondheid van het dier en de productiviteit van de melk (en bijgevolg ook van de kaas) te verbeteren. De tweede weg is door controle van de producten zelf (X-stralen) om interne gebreken van de kaas te detecteren. Begin 2010 ging dit project van start.

2.6.4.4 SALSA

Het project SALSA, dat uitgaat van de Universiteit van Bologna en steunt op Europese financiering, wil zoveel mogelijk grondstoffen, die vanuit Latijns-Amerika in Europa worden ingevoerd, laten voldoen aan duurzaamheidscriteria. Op 1 mei 2011 ging het project officieel van start. BEMEFA neemt een coördinerende rol op zich. Nadruk bij de inbreng van BEMEFA ligt uiteraard op de *feed* (diervoeders) en op de opgedane ervaring in het sojadossier. Meer info op de site www.salsaproject.eu.



2.6.4.5 SWINELLA

BEMEFA / FEED  was eind 2010 als coördinator opgetreden bij de indiening van een FP7 KMO project rond salmonella bij varkens, SWINELLA genaamd. Het project haalde in eerste instantie een mooie score (boven de threshold), maar werd uiteindelijk niet weerhouden. Aangezien het belang van dit onderwerp – onderstreept door de FEED  prioriteitenlijst – werd dit project einde 2011 opnieuw ingediend (na aanpassingen). Dit gebeurde tezamen met een Spaanse adviserende partner en onder andere de FEED  kennisverstrekker GEFETEC. Inmiddels ontvingen we feedback van de evaluatie van het ingediende project. Een score van 12/15 werd behaald en dit lijkt onvoldoende zodat er mogelijks jammer genoeg geen uitvoering komt van dit ingediende project.



2.7 Communicatie

2.7.1 www.bemefa.be

Onze website www.bemefa.be kende in 2011 in totaal 32 528 bezoekers, wat neerkomt op een gemiddelde van 2 711 bezoekers per maand. Dit ligt, wegens een onverklaarbare reden, beduidend lager dan het aantal bezoekers in 2010. Voor 2012 hoopt BEMEFA dan ook haar bezoekersaantal opnieuw op te krikken.

De top 5 van de meest bezochte pagina's in 2011:

- ✴ [Aanvragen analyses in het kader van het bemonsteringsplan](#) *(deze pagina is niet langer in gebruik)*
- ✴ [Wetgeving](#)
- ✴ [Nieuws & actualiteit](#)
- ✴ [Raad van Bestuur](#)
- ✴ [Aanvragen analyses convenant](#) *(deze pagina is niet langer in gebruik)*

2.7.2 Publicaties

2.7.2.1 *Beme.Flash en Beme.Facts*

Drieënvijftig nummers gaf BEMEFA uit van haar nieuwsbrief Beme.Flash in 2011. Nog steeds wordt de nieuwsbrief, die minstens 1 keer per week in de mailbox valt, met groot enthousiasme onthaald bij onze leden. Ze vinden er immers beknopte verslagen in terug van vergadermomenten waarop de federatie aanwezig is. Alsook nieuwsitems, wijzigingen in de wetgeving, publicaties, FEAC-nieuws...

De publicatie van de Beme.Facts verloopt iets moeizamer. Dit omvangrijker document geeft gedetailleerde toelichting over een welbepaald onderwerp. Wegens personeels- en tijdsgebrek is er jammer genoeg in 2011 geen editie van de Beme.Facts verschenen.

2.7.2.2 *Enquêtes*

Harde feiten, *facts & figures*, dat is nodig om een beleid uit te stippelen. Of nog “meten is weten, gissen is missen en gokken is dokken”. BEMEFA gelooft stevast in het verzamelen van gegevens alvorens tot actie over te gaan. Eén manier om data te verzamelen is via enquêtes onder haar leden. Zo werd in 2011, begin 2012 een aantal enquêtes uitgegeven:

- ✴ Gebruik gemedicineerde voormengsels en productie gemedicineerde voeders
- ✴ Residuen coccidiostatica in voeders van niet-doeldieren
- ✴ Prijsvorming levende varkens
- ✴ Grensoverschrijdende handel naar Frankrijk
- ✴ Mengvoeders bestemd voor rundvee onder het Meritus-label
- ✴ Energie
- ✴ Convenant Staalname OCI's
- ✴ Preventieplan verpakkingen



Steeds opnieuw kunnen we rekenen op de medewerking van onze leden. We danken hen daarvoor!

2.7.2.3 *Persberichten en verklaringen*

Een overzicht van de **persberichten** door BEMEFA uitgegeven in de loop van 2011 – begin 2012:

- ✳ 12/03/2012 - BEMEFA en Scholt Energy Control: energieke samenwerking
- ✳ 23/02/2012 - Carbon footprint: De Belgische mengvoedersector op weg naar een internationaal gedragen standaard voor diervoeders
- ✳ 30/01/2012 - Yvan Dejaegher benoemd als onafhankelijk voorzitter Stichtingsbestuur Stichting Open Innovation Center Feed Design Lab
- ✳ 30/09/2011 - Uitwisselbaarheid kwaliteitssystemen OVOCOM, BEMEFA en QS bestendigd en uitgebreid
- ✳ 30/09/2011 - (Deutsche Version) Gegenseitige Wiederanerkennung zwischen OVOCOM, BEMEFA und QS bestätigt und ausbreitet
- ✳ 30/09/2011 - (English version) OVOCOM, BEMEFA and QS intensify and reconfirm their mutual recognition agreement
- ✳ 28/04/2011 - Niet (te) veel woorden maar duurzame daden! - Mengvoedersector opteert resoluut voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)
- ✳ 18/04/2011 - Persmededeling Ketenoverleg Agro-Voedingsketen
- ✳ 26/01/2011 - Prijzen varkensvoerders en leghennenvoeders voorlopig bevroren - Mengvoederfederatie roept leden op: Uitstel doorrekenen fel gestegen grondstoffenprijzen tot half februari
- ✳ 25/01/2011 - Persmededeling Ketenoverleg Agro-Voedingsketen
- ✳ 18/01/2011 - Persmededeling Ketenoverleg Agro-Voedingsketen
- ✳ 15/01/2011 - Persbericht vanuit de hele varkensketen
- ✳ 13/01/2011 - Crisis in de varkenssector – Ook onze zorg! - Veevoedersector betuigt haar steun tijdens Agriflanders
- ✳ 11/01/2011 - Ketenoverleg Agro-Voedingsketen
- ✳ 05/01/2011 - Dioxine in vetzuren in Duitsland - Belgische mengvoedersector screent sedert 2003

Verklaringen zijn een ander middel om het standpunt van de federatie mee te delen. ‘Monitoring van dioxines in diervoeder’ en ‘Nieuwe bevruchtingsvoorwaarden’ maakten het onderwerp uit van een verklaring het voorbije jaar.

2.7.2.4 *(Technische) publicaties en software*

BEMEFA besteedt veel tijd (en geld) in de **informatica** achter bepaalde onderwerpen. Zo werd in 2011 fors geïnvesteerd in de webapplicatie GEX in het kader van stofexplosie; in een laptoptoepassing van het elektronisch voorschrift en in de verder doorgedreven informatisering van het bemonsteringsplan en de andere aangeboden analyses.

Volgende **technische publicaties** werden in 2011 tot stand gebracht

- ✳ Actualisatie database gevaarlijke preparaten



- ✶ Database Carbon FootPrint
- ✶ Voortgangsrapport(en) FEED  project
- ✶ Actieplan gemedicineerde voeders
- ✶ Actieplan mengvoederindustrie duurzaamheidscharter
- ✶ Begin 2012 werd aangevangen met de vertaling naar het Frans van de studie en handleiding stofexplosie

2.7.2.5 Statistieken en prijzen

Nog steeds publiceert BEMEFA haar maandelijkse verkoopsstatistieken, alsook een maandelijkse evolutie van de grondstoffen- en mengvoederprijzen.

2.7.2.6 *Fact Sheets*

Met behulp van korte overzichten, zogenaamde Fact Sheets, tracht de federatie meer klaarheid te scheppen in bepaalde technische dossiers. Een Fact Sheet omtrent antimicrobiële middelen wordt momenteel uitgewerkt.

2.7.2.7 Wetgeving

Alle BEMEFA-leden, alsook de volwaardige steunende leden krijgen wekelijks, via de Beme.Flash, een overzicht van de wijzigingen in de [diervoederwetgeving](#) te lezen. Daarnaast worden ook niet-leden-abonnees op de hoogte gehouden. [Verder](#) in dit jaarverslag is een overzicht terug te vinden van de voornaamste wijzigingen in de diervoederwetgeving in de loop van 2011.

BEMEFA probeert in de mate van het mogelijke een vinger aan de pols te houden wat betreft wetgeving. Zo is BEMEFA ondermeer vertegenwoordigd in de werkgroep Diervoeders van FAVV-FOD, waar ontwerpwetgeving in detail wordt besproken. Ook via haar Europese federatie wordt BEMEFA op de hoogte gehouden van op stapel staande wijzigingen.

2.7.2.8 Bevrachtingsvoorwaarden

BEMEFA, KVBM, Imexgra en Synagra hebben begin 2012 bevrachtingsvoorwaarden opgesteld: condities voor binnenbevrachtingen met betrekking tot melden, ligtijd, vergoedingen voor overliggeld, extra overliggeld, vergoedingen voor prestaties bij nacht voor laden of lossen, voor prestaties op zon- en feestdagen alsook voor verhaalvergoedingen. Deze voorwaarden kwamen er na een moeizaam gemeenschappelijk overleg dat volgde op een wijziging in wetgeving over de binnenvaart. De nieuwe wetgeving had zeer grote prijsstijgingen tot gevolg van de binnenvaart. Daarom werd beslist om gebruik te maken van de mogelijkheid in de wet: als je een bilaterale overeenkomst sluit dan hoef je niet terug te vallen op de wettelijke tarieven.



2.7.3 Vergaderingen

2.7.3.1 Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering van 2011 vond plaats in Palais de Plume in Ittre. De opkomst was massaal. Daar zat de komst van Z.K.H. misschien wel voor iets tussen...

Traditioneel vond eerst de Statutaire Algemene Vergadering plaats, voorbehouden voor de leden. In 2011 volledig in een nieuw kleedje gestoken: gedaan met het klassieke statutair gedeelte, maar een volledig nieuw concept: Het BEMEFA-team blikte vanuit de sofa, op de zolder van het Palais de Plume, terug op de activiteiten van het voorbije jaar. De technische medewerkers lichtten elk hun eigen dossiers toe. Deze nieuwe aanpak werd duidelijk gesmaakt!

Daarna werden ook de eregenodigden ontvangen in de theaterzaal, om te luisteren naar de toespraak van co-ondervoorzitter Flor Joosen. Hij bracht een blik op de toekomst en ging de strijd aan met de draak met zeven koppen. De zeven koppen op een rijtje: prijsvolatiliteit van de grondstoffen, technische dossiers (FEED , fijndoseersysteem,...), manifest gebrek aan goed opgeleide werknemers, de steeds stringenter milieueisen, arbeidsveiligheid in het kader van de gevaarlijke preparaten, communicatie en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

Na de intrede van Z.K.H. Leopold II, voor de gelegenheid afgezakt naar Ittre, lanceerde co-ondervoorzitter Frank Decadt de BEMEFA MVO BAROMETER: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen wordt stevig op de kaart gezet! Deze barometer, die een evenwicht tracht te vinden tussen *people, profit, planet*, omvat om te beginnen 5 indicator-eisen: het gebruik van bijproducten ondermeer uit de voedingsindustrie, het percentage gebruikte lokale (Europese) eiwitten, de aankoop van gecertificeerde maatschappelijk verantwoorde soja, de investeringen in opleidingen en de uitstaande klantenkredieten. Vijf bedrijven, allen lid van het Dagelijks bestuur van BEMEFA, stapten alvast in en kregen daartoe een pluim overhandigd. BEMEFA roept nu haar leden op om hun voorbeeld te volgen en volop de kaart te trekken van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bedoeling is dat de bedrijven hun evolutie kunnen 'meten' en in kaart brengen. [Meer info over het charter elders in dit jaarverslag.](#)

Enkele sfeerbeelden, alsook de toespraak en andere informatie is terug te vinden via [Over BEMEFA > Organisatiestructuur > Algemene Vergadering.](#)

2.7.3.2 Ledenvergaderingen

Onder [leden\(administratie\) > ledenvergaderingen](#) kunnen de documenten geconsulteerd worden die tijdens de jaarlijkse ledenvergadering besproken werden. Deze vergaderingen zijn het moment bij uitstek om de leden bij te praten over het voorbije jaar en over wat er voor de nabije toekomst gepland staat. De Nederlandstalige editie was opmerkelijk veel interactiever dan voorgaande jaren. We danken de aanwezigen voor hun inbreng! De kleinere zaal zat daar misschien ook wel voor iets tussen. De Franstalige ledenvergadering kende eveneens een ongekend succes: zeer veel interactie en een zeer hoge opkomst, met meer dan 15 aanwezigen, zowel van het Franstalige landsgedeelte als vanuit het buitenland (Frankrijk en Luxemburg).



2.7.4 Opleidingen

2.7.4.1 *Onze (steunende) leden in opleiding*

Onze leden werden in de loop van vorig jaar meerdere opleidingen aangeboden in het kader van de geactualiseerde studie “**Sectorale risicoanalyse stofexplosies in mengvoederbedrijven**” (extern risico). Een eerste opleiding werd steeds gevolgd door enkele groepssessies, waar individuele bedrijven, in aanwezigheid van BEMEFA en de erkend deskundige van ERM, hun specifieke gevallen uit de doeken deden. Begeleiding werd en wordt voorzien door BEMEFA tot het indienen van de studie bij LNE. Bedrijven kunnen hun interesse steeds kenbaar maken via info@bemefa.be. Ook in de toekomst zullen nog dergelijke opleidingen volgen.

Een opleiding **stofexplosieveiligheidsdocument** staat op stapel. Daarover valt binnenkort zeker meer te lezen op onze website of via de Beme.Flash.

Risicomanagement met termijnmarkten en opties vormde het onderwerp van een andere opleiding waaraan onze leden in 2011 konden deelnemen. BEMEFA organiseerde deze opleiding in samenwerking met FS Innovators. Eerst kwam de theorie aan bod in 2 uitgebreide sessies (er werd gestart vanaf nul zodat iedere geïnteresseerde deel kon nemen). Een achttal fabrikanten volgde daarna een oefensessie. De evaluatie was vrij positief, al liepen de meningen sterk uiteen: van zeer kritisch tot zeer enthousiast.

In juni 2011 vond een **infovoormiddag voor milieucoördinatoren** plaats: “De milieucoördinator in de mengvoedersector- update handboek - Takenpakket, Overzicht relevante wetgeving, Inspectie & sancties, ...”. Dit gebeurde in samenwerking met VEKMO. In de loop van 2012 zal een nieuwe opleiding voor de milieucoördinator georganiseerd worden, dit keer naar een ruimer publiek toe. Het is immers belangrijk dat bedrijven de milieuwetgeving bijhouden, ook al hoeven ze geen milieucoördinator aan te stellen.

2.7.4.2 *Opleidingen voor derden*

BEMEFA organiseerde eveneens een **opleiding stofexplosie extern risico** voor de medewerkers van LNE. Tien aanwezigen uit West- en Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant, Antwerpen en vanuit het Brusselse hoofdbestuur woonden de opleiding bij. De afgesproken werkwijze met LNE West-Vlaanderen werd toegelicht en BEMEFA stelde de andere provincies een gelijkaardige aanpak voor.

Ook de leden van KVBM werd de mogelijkheid gegeven deel te nemen aan de opleiding extern risico ten gevolge van stofexplosie. Ook in die sector is de interesse groot.

In 2011 en begin 2012 vonden 3 sessies plaats van de opleiding voor **controleurs van de verschillende EU-landen**, in het kader van autocontrole, HACCP, traceerbaarheid, diermeel, ... Deze vonden plaats bij de firma's Alia2 en Dumoulin. In 2009 en 2010 had BEMEFA ook al dergelijke opleidingen georganiseerd. We wensen de medewerkers van alle bedrijven nogmaals te bedanken voor hun medewerking en wensen hen proficiat met de meer dan geslaagde afloop. Ook in 2012-2013 zullen er analoge opleidingen volgen.



2.7.5 Evenementen en bezoeken

Een overzicht van de evenementen en bezoeken die vorig jaar plaatsvonden:

-  In januari 2011 werkte BEMEFA mee aan een radio reportage omtrent autocontrole in België. Aanleiding was de dioxine contaminatie in Duitsland. Plaats van het gebeuren: Vanden Avenne Ooigem. Het eindresultaat mocht er zeker zijn!
-  Nog in januari lanceerde BEMEFA een actie 'Ook onze zorg' om de steun van de mengvoedersector aan de varkenshouders duidelijk te maken. 
-  Het FAVV bracht in december 2011 een bezoek aan mengvoederbedrijf Voeders d'Aussy NV in het kader van gemedicineerde voeders en versleping en toleranties. In de loop van april 2012 volgde een demonstratie van het fijndoseersysteem bij Hendrix Haeck te Izegem, in aanwezigheid van FAVV en VLIF (Vlaams LandbouwInvesteringsFonds).
-  Op 26 mei 2011 organiseerde BEMEFA in samenwerking met GEFETEC (Gent Feed Technology Center) een studienamiddag Innovatief onderzoek in de mengvoedersector in het kader van het project Feed .

We danken de medewerkers van alle bedrijven nogmaals voor hun inzet en toewijding!

2.7.6 Ketenoverleg

Ook in 2011 is het Ketenoverleg zeer actief geweest. Het ketenoverleg bestaat uit de verschillende schakels van de agro-voedingsketen: Boerenbond, FWA, ABS, BEMEFA, Fevia, Comeos, Unizo, UCM.

Hieronder een overzicht van de werkgroepen en hun realisaties:

1. Generiek Lastenboek Rundvlees

Voor rundvlees werd een generiek lastenboek uitgewerkt dat uiteindelijk door alle partners werd goedgekeurd. Deze standaard omvat 95% van de eisen van de bestaande lastenboeken. De laatste 5% kan de distributie blijven gebruiken om zich van elkaar te onderscheiden. Dergelijk generiek lastenboek betekent voor de vleesveehouders een flinke kostenbesparing. Volgende stap is de uitwerking van een gezamenlijk gedragen sectoraal bemonsteringsplan. Codiplan zal het beheer van dit lastenboek op zich nemen.

2. Gedragscode voor goede handelspraktijken

Het doel van deze werkgroep is de samenwerking in de hele keten te verbeteren en goede partnerschapsrelaties te stimuleren. Dit overleg heeft ondermeer geleid tot 'de gedragscode voor faire relaties tussen aanbieders en kopers in de agro-voedingsketen'. In 2010 werd deze gedragscode, die betrekking heeft op informatie-uitwisseling op vlak van algemene marktinformatie en consumptietrends, door vertegenwoordigers van de belangrijkste operatoren ondertekend, inclusief BEMEFA. In de loop van 2011 werden 'codes van goede praktijken' toegevoegd. Individuele fabrikanten kunnen de gedragscode nog steeds ondertekenen. Meer info op onze site, rubriek [Markt/Prijzen](#).



3. Duurzaamheid

De werkgroep duurzaamheid werd in 2011 opgestart. Eerste taak is een inventarisatie van de bestaande standaarden. Ook hier wenst men te komen tot één gemeenschappelijke standaard.

4. Algemeen wettelijk kader voor Inter Professionele Akkoorden (IPA's)

Hier wordt allereerst getracht een analyse te maken van de verschillende bestaande types van contracten. Doel is een inventaris samen te stellen van potentiële punten die in een IPA thuishoren: receptievoorwaarden, kwaliteit, productievoorwaarden, betalingstermijn, leveringsvoorwaarden, afspraken in geval van overschot productie en beroepsmogelijkheden.

2.7.7 De mengvoedersector in het nieuws

Een reportage begin 2011 bracht de autocontrole in België in beeld: *la semaine de l'Europe* (Radio, La Première).

BEMEFA geeft haar leden in de Beme.Flash steeds een overzicht van de recent verschenen publicaties. Een overzicht:

- 05/01/11: Dioxine in vetzuren in Duitsland – Belgische mengvoedersector screent sinds 2003
- 04/01/2011: De Morgen - Dioxine in Duitsland - Bemefa screent Belgisch veevoeder
- 04/01/11: VILT - België is niet betrokken bij Duits dioxine-incident
- 04/01/11: Knack.be - Dioxinebesmetting Duitsland: Bemefa screent Belgisch veevoeder
- 04/01/11: Landbouwleven - Dioxine in vetzuren in Duitsland
- 04/01/11: Nieuwsbank - Dioxine in vetzuren in Duitsland
- 04/01/11: Het Laatste Nieuws - Dioxine in Duitsland- Bemefa screent Belgisch veevoeder
- 04/01/11: Agripress - Dioxineaffaire in Duitsland - mededeling BEMEFA
- 05/01/11: Metro - La Contamination reste allemande
- 04/01/11 : Webmaster - Dioxine in Duitsland: Bemefa screent Belgisch veevoeder
- 04/01/11: ESPress - Dioxine in vetzuren in Duitsland - Belgische mengvoedersector screent sedert 2003
- 11/01/11: VILT - Ketenoverleg over varkensprijs leidt tot engagementen
- 11/01/11: VILT - EU neemt België als voorbeeld voor controle veevoerders
- 13/01/11: Belg.be - Mededeling FAVV naar aanleiding dioxineprobleem Duitsland
- 17/01/11: GeVILT - Crisis in de varkenshouderij
- 15/01/11: VILT - Duitse varkensprijs baart Vlaamse varkenssector zorgen
- 15/01/11: Het Laatste Nieuws - Voor derde jaar op rij geen mestoverschot in Vlaanderen



- 15/01/11: De Morgen - Voor derde jaar op rij geen mestoverschot in Vlaanderen
- 15/01/11: De Standaard - Derde jaar op rij zonder mestoverschot
- 18/01/11: De Morgen - Winkels ruilen Belgisch vlees niet voor goedkoper Duits vlees na dioxineschandaal
- 25/01/11: Knack - Varkensboeren: crisistoeslag op varkensvlees wordt overwogen
- 25/01/11: VILT - Impact Duitse prijsval varkens tot minimum beperken
- 25/01/11: De Tijd - Varkensboeren gaan nooit failliet
- 25/01/11: VILT - Veevoedersector niet enige buffer tegen varkenscrisis
- 26/01/11: De Tijd - Veevoedersector wil terugbetaling
- 26/01/11: VILT - BEMEFA wil veevoederprijs tijdelijk bevroren
- 27/01/11: Landbouwleven - Prijzen varkensvoerders en leghennenvoeders voorlopig bevroren
- 26/01/11: La Libre - L'APFACA demande le gel du prix des aliments pour porcs et les poules
- 27/01/11 : De Tijd - Veevoederprijzen bevroren tot half februari
- 27/01/11: De Morgen - Veevoederprijzen bevroren tot half februari
- 27/01/11: Pluimvee Actueel - Prijzen varkensvoerders en leghennenvoeders voorlopig bevroren
- 27/01/11: Trends - Varkensstallen zijn geen steenkoolmijnen
- 04/02/11: De Wereld Morgen.Be; Verantwoorde soja? - Open brief aan Nederlandse milieuorganisaties
- 07/02/11: VILT - Ngo's vragen Nederlandse collega's RTRS niet te steunen
- 08/02/11: VILT - Vlaamse ngo's willen niet meewerken aan sojastandaard
- 02/02/11: De Tijd - Vlaamse varkenssector moet productiviteit verbeteren
- 21/01/11: Drietandmagazine - Minister Schauvlieghe sluit nieuw akkoord over nutriëntenarme voeders voor een betere waterkwaliteit
- 10/02/11: VILT - Laruelle start ketenoverleg agrovoeding op
- 11/02/11: Het Laatste Nieuws - Varkensprijzen lichtjes gestegen
- 21/01/11 : Metro - Les éleveurs de porcs connaissent une crise critique
- 18/02/11: VILT - Varkenshouders kregen slechts 2 euro van colruyt (BEMEFA vermeldt met actie bevroren prijzen)
- 10/03/11: VILT - Ngo's roepen supermarkten op om RTRS-soja te bannen
- 14/03/11: FoodHolland - Markttransitie naar 100% RTRS-gecertificeerde soja in Nederland
- 14/03/11: Landbouwleven - Ngo's en milieubeschermers noemen RTRS-soja consumentenbedrog
- 12/04/11 - Laruelle zal ketenvoorstel varkenscrisis verdedigen
- 11/01/11 - Agrovoedingsketen wil EU overleg over prijsmechanismen
- 28/04/11: VILT - BEMEFA zet in op maatschappelijk verantwoord ondernemen
- 29/04/11: Lanbouwleven - Duo-voorzitterschap bij BEMEFA
- 29/04/11: Landbouwleven - Mengvoedersector lanceert barometer voor MV
- 29/04/11: Agripress - Twee nieuwe ondervoorzitters bij BEMEFA
- 06/05/11: Boer&Tuinder - Mengvoederindustrie versaat niet
- 06/05/11: Landbouwleven - Mengvoedersector lanceert 'Barometer voor maatschappelijk Ondernemen'



- 06/05/11: Landbouwleven - Duovoorzitterschap bij BEMEFA
- 06/05/11: Drietandmagazine - Voorzitter BEMEFA vervangen door duo
- 08/05/11: Agripress - BEMEFA blijft creatief
- 10/05/11: Varkensbedrijf - BEMEFA bekroont maatschappelijk verantwoord ondernemen
- 20/05/11: De molenaar - BEMEFA introduceert MVO-barometer
- 13/05/11: Landbouwleven - OVOCOM blaast tien kaarsjes uit
- 29/04/11: De Molenaar - Mengvoedersector opteert resoluut voor MVO
- 27/05/11: Boer&Tuinder - GMP wordt onderdeel van bedrijfscultuur
- 17/06/11: Drimble - Oproep BEMEFA verwerkingsplicht
- 17/06/11: De Molenaar - Oproep BEMEFA verwerkingsplicht
- 22/06/11: VILT - Belgisch kenniscentrum voor antibiotica in veehouderij
- 20/06/11: Landbouwleven - AMCRA wil antibioticumgebruik en –resistentie bij dieren in kaart brengen en aanpakken
- 22/06/11: Belga - Nieuw kenniscentrum brengt antibioticagebruik bij dieren in kaart
- 27/06/11: AllAboutFeed.Net - Antibiotic use and resistance in animals - map it and deal with it
- 12/08/11: De Molenaar ToeVoer - AMCRA oprichting
- 09/08/11: VILT - Mengvoederproductie op koers dankzij rundveevoeders
- 12/08/11: De Molenaar ToeVoer - Meten is weten
- 10/06/11: De Molenaar ToeVoer - Mee in het MVO-bad
- 12/08/11: De Molenaar - Ook kleine ondernemingen kunnen innoveren - Gefetec Seminarie
- 19/09/11: GeVILT – Vlees en duurzaamheid
- 02/09/11: De Molenaar - Terugdringen antibioticagebruik
- 30/09/11: VILT - Uitwisselbaarheid GMP-standaard en Duitse QS verlengd
- 30/09/11: Website QS - Futtermittel: Gegenseitige Anerkennung mit OVOCOM-GMP bestätigt
- 07/10/11: Boer&Tuinder - Uitwisselbaarheid van kwaliteitssystemen uitgebreid
- 25/10/11: VILT – Mengvoederfabrikanten groter in Nederland dan in België
- 31/10/11: GeVILT - Lokale eiwitproductie voor rundvee - Hoe kan een koe meer eiwit uit gras halen
- 07/11/11: VILT - Antibioticagebruik in veehouderij eerst goed opmeten
- 06/12/11: VILT - Brochure verschaft varkensboer objectieve richtwaarden
- 12/12/11: VILT - Braziliaans parlement keurt omstreden boswet goed



2.8 Overkoepelend

2.8.1 Export

U heeft al [hoger in dit jaarverslag](#) kunnen vernemen dat BEMEFA sinds 2010 ook een bemonsteringsplan heeft voor de export naar derde landen. Momenteel zitten enkel de naar de douane-unie (Russische Federatie, Kazachtstan en Wit-Rusland) geëxporteerde diervoeders en toevoegingsmiddelen van dierlijke oorsprong in dit plan vervat.

Met haar werkgroep Export heeft BEMEFA zeer regelmatig overleg met het FAVV. Tekortkomingen, problemen, .. worden er aangekaart. Heel wat informatie omtrent export wordt door BEMEFA aan haar leden ter beschikking gesteld via de nieuwsbrief en website.

2.8.2 Verzekeringen

Een polis productenaansprakelijkheid en recall werd onderhandeld met Chartis & Vanbreda Risk & Benefits. Het gaat om een federatiepolis: dat wil zeggen dat enkel leden van BEMEFA deze polis kunnen afsluiten.

BEMEFA publiceert op haar website een overzicht van de fabrikanten die een dergelijke verzekering hebben afgesloten. Dit gebeurde op vraag van de zuivelindustrie.

2.8.3 Wetgeving

Hoger werd reeds aangehaald dat BEMEFA op haar website een overzicht publiceert van de diervoederwetgeving, zowel Europees als nationaal. De belangrijkste wijzigingen in wetgeving in de loop van 2011 – begin 2012 worden hieronder beknopt weergegeven.

Belgische wetgeving

-  Koninklijk besluit van 8 februari 1999 - de handel en het gebruik van stoffen bestemd voor dierlijke voeding werd OPGEHEVEN door het Koninklijk besluit van 28 juni 2011 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders
-  Ministerieel besluit van 12 februari 1999 - de handel en het gebruik van producten die bestemd zijn voor het voederen van dieren werd gewijzigd door het Ministerieel Besluit van 28 juni 2011
-  Koninklijk besluit van 20 juli 1995 - diervoeders bestemd voor een bijzondere voeding werd gewijzigd door het KB van 28 juni 2011

Geconsolideerde versies van deze besluiten zijn op onze website beschikbaar.

Europese wetgeving:

-  Wijzigingen Richtlijn 2002/32/EG:
 -  Verordening (EU) nr. 574/2011 van de Commissie van 16 juni 2011 tot wijziging van bijlage I bij Richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de maximumgehalten voor nitriet, melamine, Ambrosia spp. en versleping van bepaalde coccidiostatica en histomonostatica en tot consolidering van de bijlagen I en II. De normen in bijlage van deze verordening zijn op 1 juli 2011 van toepassing



geworden (boven de normen in bijlage van het MB van 12/02/99– hier zal een opkuis nodig zijn). De norm op ambrosia is van toepassing geworden op 1 januari 2012.

✴ Verordening (EU) nr. 277/2012 van de Commissie van 28 maart 2012 tot wijziging van de bijlagen I en II bij Richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de maximumgehalten en actiedrempels voor dioxinen en polychloorbifenylen

- Deze Verordening is in werking getreden op 16 april 2012
- In het algemeen zijn de normen / richtwaarden voor dioxines en dioxineachtige PCB's gedaald, vooral gezien TEF-waarden van de verschillende congenen werden aangepast. De dioxinenorm voor dierlijk vet is nu bvb. 1,5 ng/kg (voorheen 2) en visolie gaat van 6 naar 5. Mengvoerders blijven op 0,75 ng/kg.
- De normen voor PCB's zijn allemaal uitgedrukt op productbasis. Interessant is dat het nog maar over 6 congenen gaat, daar waar de Belgische wetgeving het over 7 congenen heeft. PCB 118 werd eruit gehaald, daar deze reeds in de dioxineachtige PCB's werd opgenomen. De Europese normen omvatten zowel dierlijk, mineraal als plantaardig, daar waar het MB enkel dierlijke voedermiddelen (en mengvoerders) opneemt.

✴ Verordening (EU) nr. 278/2012 van de Commissie van 28 maart 2012 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 152/2009 wat betreft de bepaling van het gehalte aan dioxinen en polychloorbifenylen

- Deel B van bijlage V (aangaande bepaling van het gehalte aan dioxinen en PCB's) wijzigt. Deze Verordening is eveneens in werking getreden op 16 april 2012.

✴ Wijziging Feed Hygiene: Verordening (EG) Nr. 183/2005 van het Europees Parlement van de Raad van 12 januari 2005 - vaststelling van voorschriften voor diervoederhygiëne:

✴ Verordening (EU) nr. 225/2012 van de Commissie van 15 maart 2012 tot wijziging van bijlage II bij Verordening (EG) nr. 183/2005 wat betreft de erkenning van inrichtingen die van plantaardige oliën en mengvetten afgeleide producten voor gebruik als diervoeder in de handel brengen en wat betreft de specifieke voorschriften voor de productie, de opslag, het vervoer en het testen op dioxine van oliën, vetten en daarvan afgeleide producten. Deze verordening werd gepubliceerd op 16 maart 2012 en is van toepassing met ingang van 16 september 2012. Praktisch gezien dienen de mengvoederfabrikanten niet meer analyses uit te voeren (op vetten, oliën en daarvan afgeleide producten, of eindmengvoerders) dan voorzien in hun eigen HACCP-gebaseerd monitoringplan.

✴ Wijziging Verordening (EG) nr. 767/2009 van 13 juli 2009 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders:

✴ De eerste versie van de Catalogus van voedermiddelen (Verordening 242/2010) werd ingetrokken en vervangen door Verordening (EU) 575/2011 van de Commissie van 16 juni 2011 betreffende de Catalogus van voedermiddelen. Deze is van toepassing sinds 7 juli 2011

